

Warszawa, dnia 31 lipca 2014 r.

Poz. 1018

UMOWA RAMOWA

między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Korei, z drugiej strony,

sporządzona w Brukseli dnia 10 maja 2010 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 10 maja 2010 r. w Brukseli została sporządzona Umowa ramowa między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Korei, z drugiej strony, w następującym brzmieniu:

UMOWA RAMOWA

MIĘDZY

UNIĄ EUROPEJSKĄ

I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI,

Z JEDNEJ STRONY,

A REPUBLIKĄ KOREI,

Z DRUGIEJ STRONY

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią”,

oraz

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

REPUBLIKA WĘGIERSKA,

REPUBLIKA MALTY,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwane dalej „państwami członkowskimi”,

z jednej strony, oraz

REPUBLIKA KOREI,

z drugiej strony,

zwane dalej wspólnie „Stronami”,

ZWAŻYWSZY na tradycyjną przyjaźń oraz łączące je więzi historyczne, polityczne i gospodarcze,

PRZYPOMINAJĄC Umowę ramową o handlu i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Korei, z drugiej strony, która została podpisana w Luksemburgu w dniu 28 października 1996 r. i która weszła w życie w dniu 1 kwietnia 2001 r.,

MAJĄC NA UWADZE przyspieszony proces nabywania przez Unię Europejską własnej tożsamości w polityce zagranicznej oraz w dziedzinie bezpieczeństwa i sprawiedliwości,

MAJĄC ŚWIADOMOŚĆ wzrastającej roli i odpowiedzialności, jakie przyjmuje na siebie Republika Korei we wspólnocie międzynarodowej,

PODKREŚLAJĄC wszechstronny charakter swoich stosunków i znaczenie ciągłych wysiłków na rzecz utrzymania ogólnej spójności,

POTWIERDZAJĄC dążenie do utrzymania i rozwijania regularnego dialogu politycznego, który opiera się na wspólnych wartościach i aspiracjach,

WYRAŻAJĄC wspólną chęć do przeniesienia stosunków na poziom wzmocnionego partnerstwa, m.in. w kwestiach politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych,

DAŻĄC w tym zakresie do umocnienia, pogłębienia i zróżnicowania stosunków w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania na szczeblu dwustronnym, regionalnym i globalnym oraz na podstawie zasad równości, poszanowania suwerenności, niedyskryminacji oraz obopólnej korzyści,

POTWIERDZAJĄC silne przywiązanie Stron do zasad demokracji i praw człowieka, ustanowionych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i innych istotnych międzynarodowych aktach prawnych dotyczących praw człowieka, jak również zasad praworządności i dobrych rządów,

POTWIERDZAJĄC swoją determinację w zwalczaniu poważnej przestępczości, która wzbudza niepokój międzynarodowy, oraz przekonanie, że należy zapewnić skuteczne ściganie szczególnie poważnej przestępczości, która wzbudza niepokój międzynarodowy, przez podjęcie środków na poziomie krajowym i przez zacieśnienie współpracy międzynarodowej,

UZNAJĄC terroryzm za zagrożenie dla bezpieczeństwa globalnego i pragnąc zintensyfikować dialog i współpracę w zakresie walki z terroryzmem, zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi instrumentami, w szczególności rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1373, a także potwierdzając, że poszanowanie praw człowieka i zasad praworządności stanowi podstawowy warunek walki z terroryzmem,

PODZIELAJĄC pogląd, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia stwarza poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego, uznając zaangażowanie społeczności międzynarodowej w walkę z rozprzestrzenianiem tej broni, czego odzwierciedleniem jest przyjęcie odpowiednich konwencji międzynarodowych oraz rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, w szczególności rezolucji nr 1540, a także pragnąc wzmocnić dialog i współpracę w tej dziedzinie;

UZNAJĄC potrzebę zacieśnienia współpracy w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa,

PRZYPOMINAJĄC w tym względzie, że postanowienia niniejszej umowy, które wchodzą w zakres części III tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, są wiążące dla Zjednoczonego Królestwa i Irlandii jako oddzielnych Umawiających się Stron, a nie jako części Unii Europejskiej, dopóki Unia Europejska nie powiadomi Republiki Korei, że którekolwiek z tych państw zostało objęte tymi postanowieniami jako część Unii Europejskiej, zgodnie z Protokołem w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, załączonym do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; to samo ma zastosowanie do Danii, zgodnie z odpowiednim Protokołem załączonym do tych traktatów,

UZNAJĄC swoje dążenie do wspierania zrównoważonego rozwoju w aspekcie gospodarczym, społecznym i środowiskowym,

WYRAŻAJĄC swoje zaangażowanie w zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i determinację w dążeniu do współpracy na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu,

PRZYPOMINAJĄC o swoim poparciu dla idei sprawiedliwej globalizacji oraz realizacji celów pełnego i wydajnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich,

UZNAJĄC fakt, że dobrze rozwija się przepływ handlu i inwestycji między Stronami, których podstawą jest globalny, oparty na zasadach system handlu pod auspicjami Światowej Organizacji Handlu (WTO),

PRAGNĄC zapewnić warunki dla zrównoważonego wzrostu i rozwoju handlu i inwestycji pomiędzy Stronami oraz pragnąc zapewnić wsparcie dla takiego wzrostu i rozwoju ku obopólnej korzyści, m.in. przez ustanowienie w tym celu strefy wolnego handlu,

ZGADZAJĄC SIĘ co do konieczności podjęcia wspólnych wysiłków w rozwiązywaniu problemów o charakterze globalnym, takich jak terroryzm, poważna przestępczość budząca niepokój międzynarodowy, rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia, zmiana klimatu, brak bezpieczeństwa energetycznego i zasobów energetycznych, ubóstwo i kryzys finansowy,

DAŻĄC w sposób zdecydowany do zacieśnienia współpracy w sektorach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, głównie w zakresie: promowania zasad demokracji i poszanowania praw człowieka; przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia; zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką; podejmowania środków celem zwalczania szczególnie poważnej przestępczości budzącej niepokój międzynarodowy; zwalczania terroryzmu; współpracy w organizacjach regionalnych i międzynarodowych; handlu i inwestycji; dialogu w sprawie polityki gospodarczej; współpracy przedsiębiorstw; podatków; ceł; polityki konkurencji; społeczeństwa informacyjnego; nauki i technologii; energii; transportu; polityki transportu morskiego; polityki ochrony konsumentów; zdrowia; zatrudnienia i spraw socjalnych; środowiska i zasobów naturalnych; zmiany klimatu; rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i leśnictwa; rybołówstwa i polityki morskiej; pomocy rozwojowej; kultury, informacji, komunikacji, sektora audiowizualnego i mediów; edukacji; praworządności; współpracy prawnej; ochrony danych osobowych; migracji; zwalczania narkotyków; zwalczania przestępczości zorganizowanej i korupcji; zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu; zwalczania cyberprzestępczości; egzekwowania prawa; turystyki; społeczeństwa obywatelskiego; administracji publicznej oraz statystyki,

MAJĄC NA UWADZE znaczenie, jakie ma ułatwianie udziału we współpracy bezpośrednio zainteresowanych osób i podmiotów, w szczególności podmiotów gospodarczych i reprezentujących je organów,

UZNAJĄC fakt, że pożądane jest zwiększenie roli i poprawienie wizerunku obu Stron w regionach każdej ze Stron, oraz zachęcenie do bezpośrednich kontaktów międzyludzkich pomiędzy Stronami,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I

PODSTAWA I ZAKRES STOSOWANIA

ARTYKUŁ 1

Podstawa współpracy

1. Strony potwierdzają swoje przywiązanie do zasad demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządności. Poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka oraz podstawowych wolności, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i innych stosownych międzynarodowych aktach prawnych dotyczących praw człowieka, które odzwierciedlają zasadę praworządności, stanowi fundament polityki wewnętrznej i międzynarodowej obu Stron oraz zasadniczy element niniejszej umowy.
2. Strony potwierdzają swoje przywiązanie do Karty Narodów Zjednoczonych oraz wsparcie dla wspólnych wartości wyrażonych w tym dokumencie.
3. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do promowania wszystkich aspektów zrównoważonego rozwoju i wzrostu gospodarczego, udziału w realizacji celów rozwoju uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym oraz współpracy w celu sprostania globalnym wyzwaniom środowiskowym, w szczególności zmianie klimatu.
4. Strony potwierdzają swoje przywiązanie do zasad dobrych rządów i walki z korupcją, w szczególności uwzględniając swoje zobowiązania międzynarodowe.
5. Strony podkreślają swoje wspólne przywiązanie do wszechstronnego charakteru stosunków dwustronnych oraz utrzymania ogólnej spójności w tym względzie.
6. Strony zgadzają się na przeniesienie swoich stosunków na płaszczyznę wzmocnionego partnerstwa oraz rozwinięcie obszarów współpracy na szczeblu dwustronnym, regionalnym i globalnym.
7. Wdrażanie niniejszej umowy między Stronami wyznającymi te same wartości jest zatem oparte na zasadach dialogu, wzajemnego poszanowania, partnerstwa na zasadach równości, multilateralizmu, konsensusu oraz poszanowania prawa międzynarodowego.

ARTYKUŁ 2

Cele współpracy

1. Strony zobowiązują się umacniać dialog polityczny i rozwijać stosunki gospodarcze dla zacieśnienia współpracy. Ich wysiłki będą w szczególności miały na celu:

- a) uzgodnienie wizji przyszłego wzmocnienia partnerstwa oraz opracowanie wspólnych projektów w celu zrealizowania tej wizji;
- b) prowadzenie regularnego dialogu politycznego;
- c) promowanie wspólnych wysiłków w ramach wszystkich odpowiednich regionalnych i międzynarodowych forów i organizacji, aby zaradzić problemom o charakterze globalnym;
- d) wzmocnianie współpracy gospodarczej w obszarach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, w tym współpracy naukowo-technicznej, w celu zróżnicowania handlu dla ich obopólnej korzyści;
- e) zachęcanie przedsiębiorstw do współpracy przez ułatwianie inwestycji po obu stronach oraz promowanie lepszego wzajemnego zrozumienia;
- f) umacnianie uczestnictwa każdej ze Stron w programach współpracy otwartych dla drugiej Strony;
- g) zwiększanie roli i poprawianie wizerunku obu Stron w regionach każdej ze Stron przez stosowanie różnych środków, m.in. wymiany kulturalnej, wykorzystania technologii informacyjnej i edukacji;
- h) promowanie bezpośrednich kontaktów międzyludzkich i wzajemnego zrozumienia.

2. Wykorzystując ugruntowane partnerstwo oraz wspólne wartości, Strony zgadzają się rozwijać współpracę i dialog w odniesieniu do wszystkich kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Ich wysiłki będą w szczególności miały na celu:

- a) wzmocnianie dialogu politycznego i współpracy, w szczególności w zakresie praw człowieka, nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia, broni strzeleckiej i lekkiej, szczególnie poważnej przestępczości budzącej niepokój międzynarodowy oraz zwalczania terroryzmu;
- b) zacieśnianie współpracy we wszystkich dziedzinach związanych z handlem i inwestycjami będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz zapewnianie warunków dla zrównoważonego rozwoju handlu i inwestycji między Stronami dla ich obopólnej korzyści;
- c) zacieśnianie współpracy w kwestiach gospodarczych, w szczególności w zakresie dialogu politycznego, współpracy w sektorze przedsiębiorstw, podatków, ceł, polityki konkurencji, społeczeństwa informacyjnego, nauki i technologii, energii, transportu, polityki transportu morskiego oraz polityki ochrony konsumentów;
- d) zacieśnianie współpracy w obszarze zrównoważonego rozwoju, w szczególności w takich kwestiach jak: zdrowie, zatrudnienie i kwestie społeczne, środowisko i zasoby naturalne, zmiana klimatu, rolnictwo, rozwój obszarów wiejskich i leśnictwo, rybołówstwo i polityka morska oraz pomoc rozwojowa;

- e) zacieśnianie współpracy w dziedzinie kultury, informacji, komunikacji, sektora audiowizualnego i mediów oraz edukacji;
- f) zacieśnianie współpracy w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie praworządności, współpracy prawnej, ochrony danych osobowych, migracji, zwalczania narkotyków, zwalczania przestępczości zorganizowanej i korupcji, zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, zwalczania cyberprzestępczości oraz egzekwowania prawa;
- g) zacieśnianie współpracy w innych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak: turystyka, społeczeństwo obywatelskie, administracja publiczna oraz statystyka.

TYTUŁ II

DIALOG POLITYCZNY I WSPÓŁPRACA

ARTYKUŁ 3

Dialog polityczny

1. Republika Korei i Unia Europejska nawiążą regularny dialog polityczny oparty na wspólnych wartościach i dążeniach. Dialog ten będzie się odbywał zgodnie z procedurami uzgodnionymi przez Republikę Korei i Unię Europejską.
2. Dialog polityczny będzie miał na celu:
 - a) podkreślenie przywiązania Stron do zasad demokracji, poszanowania praw człowieka oraz podstawowych wolności;
 - b) promowanie pokojowego rozwiązywania konfliktów międzynarodowych lub regionalnych oraz wzmacnianie roli ONZ i innych organizacji międzynarodowych;
 - c) wzmocnienie roli konsultacji politycznych w zakresie problemów bezpieczeństwa międzynarodowego, takich jak kontrola zbrojeń i rozbrojenia, nierozprzestrzenianie broni masowego rażenia oraz międzynarodowy przepływ broni konwencjonalnej;
 - d) odzwierciedlenie głównych kwestii międzynarodowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania przez intensywniejszą wymianę odpowiednich informacji pomiędzy obiema Stronami oraz na forach międzynarodowych;
 - e) wzmocnienie roli konsultacji w kwestiach będących przedmiotem szczególnego zainteresowania krajów z regionu Azji i Pacyfiku oraz regionu europejskiego w celu promowania pokoju, stabilności oraz dobrobytu w obu regionach.

3. Dialog pomiędzy Stronami będzie się odbywał przez kontakty, wymiany i konsultacje, w szczególności będzie przyjmował następujące formy:

- a) spotkania na szczeblu przywódców będą organizowane w każdym przypadku, w którym Strony uznają to za konieczne;
- b) coroczne konsultacje na szczeblu ministrów będą organizowane w każdym przypadku, w którym Strony uznają to za konieczne;
- c) spotkania informacyjne na poziomie urzędników wyższego szczebla w sprawach najważniejszych wydarzeń zagranicznych i krajowych;
- d) dialogi sektorowe na temat kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- e) wymiany delegacji pomiędzy Parlamentem Europejskim i Zgromadzeniem Narodowym Republiki Korei.

ARTYKUŁ 4

Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia

1. Strony uważają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia przez ich udostępnianie państwom lub innym podmiotom niepaństwowym stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla stabilności i bezpieczeństwa w wymiarze międzynarodowym.
2. Strony zgadzają się zatem współpracować i zapewniać wsparcie na rzecz przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia przez pełną realizację odpowiednich istniejących zobowiązań prawnych podjętych przez Strony w odniesieniu do rozbrojenia i nierozprzestrzeniania, jak również innych stosownych instrumentów uzgodnionych przez Strony. Strony zgadzają się, że postanowienie to stanowi zasadniczy element niniejszej umowy.
3. Strony zgadzają się również współpracować i zapewniać wsparcie na rzecz przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia przez:
 - a) podejmowanie kroków mających na celu, stosownie do okoliczności, podpisanie, ratyfikację lub przystąpienie do wszystkich innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich pełną realizację;
 - b) ustanowienie skutecznego krajowego systemu kontroli wywozu w celu zapobieżenia rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia oraz powiązanych towarów i technologii, w tym kontroli użytkownika końcowego i odpowiednich sankcji cywilnych i karnych w przypadku naruszenia kontroli wywozu.

4. Strony uzgadniają, że prowadzony przez nie dialog polityczny będzie towarzyszył tym elementom i umacniał je.

ARTYKUŁ 5

Broń strzelecka i lekka

1. Strony uznają, że nielegalna produkcja broni strzeleckiej i lekkiej, w tym amunicji do tej broni, ich transfer i obrót nimi, a także nadmierne gromadzenie, nieprawidłowe zarządzanie, niewłaściwie zabezpieczone zapasy oraz niekontrolowane rozprzestrzenianie nadal stwarzają poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.
2. Strony postanawiają wywiązać się ze swoich zobowiązań dotyczących rozwiązania problemu nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej, w ramach międzynarodowych instrumentów, takich jak program działania ONZ dotyczący zapobiegania nielegalnemu obrotowi bronią strzelecką i lekką, jego zwalczania i eliminowania we wszystkich jego aspektach oraz międzynarodowy instrument umożliwiający państwom identyfikowanie i śledzenie, w odpowiednim czasie i w niezawodny sposób, nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej, jak również zobowiązań wynikających z rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ.
3. Strony zobowiązują się współpracować i zapewnić koordynację, komplementarność i synergii swoich wysiłków, aby rozwiązać problem nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką oraz amunicją do niej na szczeblu globalnym, regionalnym, subregionalnym i krajowym.

ARTYKUŁ 6

Szczególnie poważna przestępczość budząca niepokój międzynarodowy

1. Strony potwierdzają, że szczególnie poważna przestępczość budząca niepokój międzynarodowy nie może pozostawać bezkarna i że należy zapewnić jej skuteczne ściganie przez podejmowanie środków na szczeblu krajowym oraz, w stosownych przypadkach, rozszerzanie współpracy międzynarodowej, w tym udział Międzynarodowego Trybunału Karnego. Strony postanawiają w pełni wspierać uniwersalność i integralność Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego oraz powiązanych instrumentów.
2. Strony zgadzają się, że korzystne byłoby prowadzenie dialogu w tych kwestiach.

ARTYKUŁ 7

Współpraca przy zwalczaniu terroryzmu

1. Strony zgadzają się współpracować przy zapobieganiu aktom terroryzmu i zwalczaniu takich aktów, potwierdzając znaczenie walki z terroryzmem, zgodnie z obowiązującymi konwencjami

międzynarodowymi, w tym międzynarodowym prawem humanitarnym, prawami człowieka oraz prawem dotyczącym uchodźców, jak również własnymi odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, równocześnie biorąc pod uwagę globalną strategię zwalczania terroryzmu ONZ, zawartą w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych nr 60/288 z dnia 8 września 2006 r.

2. Strony współpracują przede wszystkim:

- a) w ramach wdrażania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz zobowiązań Stron wynikających z innych odpowiednich konwencji międzynarodowych i instrumentów;
- b) przez wymianę informacji o grupach terrorystycznych oraz ich sieciach wsparcia zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym;
- c) przez wymianę opinii o środkach i metodach stosowanych w celu zwalczania terroryzmu, w tym w dziedzinie szkoleń oraz technologii, oraz wymianę doświadczeń związanych z zapobieganiem terroryzmowi;
- d) przez współpracę mającą na celu pogłębienie konsensusu międzynarodowego w odniesieniu do walki z terroryzmem, w tym definicji prawnej aktów terrorystycznych, w stosownych przypadkach, oraz przede wszystkim przez działanie na rzecz osiągnięcia porozumienia w sprawie całościowej konwencji dotyczącej terroryzmu międzynarodowego;
- e) przez wymianę odpowiednich najlepszych praktyk w zakresie ochrony praw człowieka w walce z terroryzmem.

TYTUŁ III

WSPÓŁPRACA W RAMACH ORGANIZACJI REGIONALNYCH I MIĘDZYNARODOWYCH

ARTYKUŁ 8

Współpraca w ramach organizacji regionalnych i międzynarodowych

Strony zobowiązują się współpracować i wymieniać opinie w ramach regionalnych i międzynarodowych forów i organizacji, takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), WTO, dialog Azja-Europa (proces ASEM) oraz Forum Regionalne ASEAN (ARF).

TYTUŁ IV**WSPÓLPRACA W ZAKRESIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO****ARTYKUŁ 9****Handel i inwestycje**

1. Strony zobowiązują się do współpracy w zakresie wsparcia i zapewniania warunków dla zrównoważonego wzrostu oraz rozwoju handlu i inwestycji pomiędzy Stronami dla ich wzajemnej korzyści. Strony nawiążą dialog i zacieśnią współpracę we wszystkich dziedzinach handlu i inwestycji będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w celu ułatwienia zrównoważonego przepływu handlu i inwestycji, zapobiegania powstawaniu i usuwania przeszkód w handlu i inwestycjach oraz rozwoju wielostronnego systemu handlowego.
2. W tym celu Strony nawiążują współpracę w zakresie handlu i inwestycji, zawierając porozumienie ustanawiające strefę wolnego handlu. Wyżej wymienione porozumienie będzie porozumieniem szczególnym wprowadzającym w życie postanowienia niniejszej umowy dotyczące handlu w rozumieniu art. 43.
3. Strony informują się wzajemnie i wymieniają opinie na temat rozwoju polityki związanej z dwustronnym i międzynarodowym handlem, inwestycjami oraz powiązаныmi kwestiami politycznymi i problemami.

ARTYKUŁ 10**Dialog w sprawie polityki gospodarczej**

1. Strony zgadzają się rozwijać dialog między swoimi organami oraz promować wymianę informacji i doświadczeń dotyczących polityki i tendencji makroekonomicznych.
2. Strony zgadzają się rozwijać dialog i zacieśniać współpracę w celu usprawnienia systemów rachunkowych, kontrolnych, nadzorczych i regulacyjnych w bankowości, ubezpieczeniach oraz innych obszarach sektora finansowego.

ARTYKUŁ 11**Współpraca w sektorze przedsiębiorstw**

1. Biorąc pod uwagę swoją politykę i cele gospodarcze, Strony zgadzają się promować współpracę w zakresie polityki przemysłowej we wszystkich dziedzinach uznanych za właściwe przede wszystkim w celu zwiększenia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), między innymi przez:

- a) wymianę informacji i doświadczeń w zakresie stwarzania ogólnych warunków dla poprawy konkurencyjności MŚP oraz w zakresie procedur związanych z tworzeniem MŚP;
 - b) promowanie rozwoju kontaktów między podmiotami gospodarczymi, zachęcanie do tworzenia spółek *joint venture* oraz zakładanie wspólnych przedsiębiorstw i sieci informacyjnych, w szczególności w ramach istniejących programów;
 - c) ułatwienie dostępu do źródeł finansowania i rynków, zapewnienie informacji i zachęcanie do innowacji;
 - d) ułatwianie działań prowadzonych przez MŚP obu Stron;
 - e) promowanie odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw oraz zachęcanie do stosowania odpowiedzialnych praktyk handlowych, obejmujących zrównoważoną konsumpcję i produkcję.
2. Strony ułatwiają prowadzenie odpowiednich działań w zakresie współpracy przez sektory prywatne obu Stron.

ARTYKUŁ 12

Opodatkowanie

W celu umacniania i rozwijania działalności gospodarczej z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeby opracowania odpowiednich ram regulacyjnych Strony uznają potrzebę i zobowiązują się do wdrożenia zasady przejrzystości, wymiany informacji i uczciwej konkurencji podatkowej w dziedzinie opodatkowania. W tym celu Strony, zgodnie ze swoimi kompetencjami, będą poparwiały międzynarodową współpracę w dziedzinie opodatkowania, ułatwiały pobór legalnych dochodów podatkowych oraz opracowywały środki służące skutecznemu stosowaniu wyżej wymienionych zasad.

ARTYKUŁ 13

Cła

Strony prowadzą współpracę celną w formie dwustronnej i wielostronnej. W tym celu Strony przede wszystkim dzielą się doświadczeniami oraz badają możliwości uproszczenia procedur, zwiększenia przejrzystości i rozwinięcia współpracy. Strony dążą także do zbieżności poglądów i wspólnych działań w kontekście odpowiednich ram międzynarodowych.

ARTYKUŁ 14

Polityka konkurencji

1. Strony wspierają uczciwą konkurencję w działalności gospodarczej przez pełne egzekwowanie swoich przepisów i zasad dotyczących konkurencji.
2. Dążąc do osiągnięcia celu określonego w ust. 1 niniejszego artykułu i zgodnie z postanowieniami umowy między rządem Republiki Korei a Wspólnotą Europejską dotyczącej współpracy w sprawie działań antykonkurencyjnych, Strony zobowiązują się do współpracy w zakresie:
 - a) uznawania znaczenia prawa konkurencji i organów ds. konkurencji oraz dążenia do aktywnego egzekwowania prawa celem stworzenia środowiska dla uczciwej konkurencji;
 - b) wymiany informacji oraz zacieśniania współpracy pomiędzy organami ds. konkurencji.

ARTYKUŁ 15

Spółczeństwo informacyjne

1. Uznając, że technologie informacyjno-komunikacyjne są ważnymi elementami współczesnego życia oraz mają ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego, Strony zgadzają się na wymianę poglądów na temat prowadzonej przez nie polityki w tej dziedzinie.
2. Współpraca w tej dziedzinie powinna koncentrować się m.in. na:
 - a) wymianie poglądów na temat różnych aspektów społeczeństwa informacyjnego, w szczególności na temat strategii łączności elektronicznej i uregulowań, w tym na temat usług powszechnych, licencjonowania i ogólnych zezwoleń, ochrony prywatności i danych osobowych, oraz na temat niezależności i skuteczności organów regulacyjnych;
 - b) wzajemnym połączeniu i interoperacyjności sieci i usług badawczych, w tym w kontekście regionalnym;
 - c) ujednoczeniu i rozpowszechnieniu nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych;
 - d) wspieraniu współpracy w zakresie badań między Stronami w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych;
 - e) problemach oraz aspektach bezpieczeństwa technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, w tym promowaniu bezpieczeństwa w Internecie, zwalczaniu cyberprzestępczości oraz wykorzystywaniu technologii informacyjnych i wszelkich form mediów elektronicznych niezgodnie z ich przeznaczeniem.

3. Należy zachęcać do współpracy między przedsiębiorcami.

ARTYKUŁ 16

Nauka i technika

Strony wspierają, rozwijają i ułatwiają wspólne działania podejmowane w obszarach nauki i techniki w celach pokojowych, zgodnie z Umową o współpracy naukowej i technicznej między Wspólnotą Europejską a rządem Republiki Korei.

ARTYKUŁ 17

Energia

1. Strony uznają znaczenie sektora energetycznego dla rozwoju gospodarczego i społecznego oraz podejmują starania, w zakresie swoich odpowiednich kompetencji, w celu zacieśnienia współpracy w tym obszarze, dążąc do:
 - a) dywersyfikacji źródeł dostaw energii w celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, opracowania nowych, zrównoważonych, innowacyjnych i odnawialnych form energii, takich jak biopaliwa i biomasa, energia wiatrowa i słoneczna oraz energia wytwarzana w elektrowniach wodnych;
 - b) wspierania rozwoju strategii na rzecz zwiększenia konkurencyjności energii odnawialnej;
 - c) osiągnięcia racjonalnego wykorzystania energii dzięki wspólnemu wysiłkowi dostawców i odbiorców przez promowanie efektywności energetycznej w produkcji, transporcie, dystrybucji i wykorzystaniu energii;
 - d) wspierania transferu technologii służących zrównoważonej produkcji energii i efektywności energetycznej;
 - e) wspierania budowania zdolności oraz ułatwiania inwestycji w dziedzinie energii, z uwzględnieniem zasad przejrzystości, niedyskryminacji i zgodności z rynkiem;
 - f) promowania konkurencji na rynku energii;
 - g) wymiany poglądów na temat zmian na światowych rynkach energii, z uwzględnieniem wpływu na kraje rozwijające się.
2. W tym celu Strony podejmą odpowiednie starania, aby promować, głównie za pośrednictwem istniejących ram regionalnych i międzynarodowych, następujące wspólne działania:

- a) współpracę w zakresie kształtowania polityki energetycznej oraz wymianę informacji istotnych dla polityki energetycznej;
- b) wymianę informacji na temat sytuacji i tendencji na rynku energii, w przemyśle i technologii;
- c) prowadzenie wspólnych analiz i badań naukowych;
- d) rozwijanie handlu i inwestycji w sektorze energetycznym.

ARTYKUŁ 18

Transport

1. Strony dążą do współpracy we wszystkich właściwych obszarach polityki transportowej, w tym w zakresie zintegrowanej polityki transportowej, mając na względzie poprawę przepływu towarów i pasażerów, wspieranie bezpieczeństwa w transporcie morskim i lotniczym, ochronę środowiska oraz poprawę wydajności swoich systemów transportu.
2. Współpraca między Stronami w tej dziedzinie ma na celu promowanie:
 - a) wymiany informacji na temat polityki transportowej i praktyk Stron, w szczególności w odniesieniu do transportu miejskiego, transportu na obszarach wiejskich, żeglugi śródlądowej, transportu morskiego i lotniczego, w tym ich logistyki, wzajemnych połączeń oraz interoperacyjności multimodalnych sieci transportowych, jak również zarządzania drogami, koleją, portami i lotniskami;
 - b) dialogu i wspólnych działań w dziedzinie transportu lotniczego w obszarach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, z uwzględnieniem porozumienia dotyczącego niektórych aspektów usług lotniczych oraz oceny możliwości dalszego rozwijania stosunków, jak również współpracy technicznej i regulacyjnej w takich dziedzinach, jak bezpieczeństwo lotnicze, ochrona, środowisko, zarządzanie ruchem lotniczym, stosowanie prawa konkurencji i uregulowań ekonomicznych sektora transportu lotniczego, w celu wspierania zbliżania przepisów oraz usunięcia przeszkód utrudniających działalność gospodarczą. Na tej podstawie Strony będą prowadziły bardziej kompleksową współpracę w dziedzinie lotnictwa cywilnego;
 - c) współpracy w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu;
 - d) współpracy w zakresie międzynarodowych forów transportowych;

- e) wprowadzenia norm w dziedzinie ochrony, bezpieczeństwa i zapobiegania zanieczyszczeniom, w szczególności w odniesieniu do transportu morskiego i lotniczego, zgodnie z odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi obowiązującymi obie Strony, z uwzględnieniem współpracy w ramach odpowiednich forów międzynarodowych w celu zapewnienia lepszego egzekwowania przepisów międzynarodowych.
3. W odniesieniu do globalnego systemu nawigacji satelitarnej Strony współpracują zgodnie z Umową o współpracy w zakresie Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej (GNSS) do celów cywilnych pomiędzy Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Korei, z drugiej strony.

ARTYKUŁ 19

Polityka transportu morskiego

1. Strony zobowiązują się dążyć do zrealizowania celu, jakim jest nieograniczony dostęp do międzynarodowego rynku i ruchu morskiego oparty na uczciwej konkurencji na zasadach handlowych, zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.
2. Dążąc do osiągnięcia celu określonego w ust. 1, Strony:
- a) nie wprowadzają porozumień dotyczących podziału ładunku do przyszłych umów dwustronnych z państwami trzecimi dotyczących usług transportu morskiego, w tym handlu towarami masowymi w postaci płynnej i stałej oraz ładunków przewożonych liniowcem, oraz nie uruchamiają takich porozumień w sprawie podziału ładunku, jeżeli występują one w poprzednich umowach dwustronnych;
 - b) po wejściu niniejszej umowy w życie wstrzymują się od wprowadzania środków administracyjnych, technicznych i prawnych, które mogłyby prowadzić do dyskryminacji pomiędzy własnymi obywatelami lub przedsiębiorstwami a obywatelami lub przedsiębiorstwami drugiej Strony w zakresie świadczenia usług w międzynarodowym transporcie morskim;
 - c) przyznają statkom, których operatorami są obywatele lub przedsiębiorstwa drugiej Strony, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane własnym statkom w zakresie dostępu do portów otwartych dla handlu międzynarodowego, możliwości korzystania z infrastruktury i pomocniczych usług morskich w tych portach, jak również w zakresie powiązanych należności i opłat, obiektów celnych oraz wyznaczania miejsc postoju statków w porcie, a także infrastruktury przeznaczonej do załadunku i wyładunku;
 - d) zezwalają przedsiębiorstwom żeglugi drugiej Strony na obecność handlową na swoim terytorium celem prowadzenia działalności agencji przewozowej na warunkach zakładania i prowadzenia działalności nie mniej korzystnych, niż warunki przyznawane własnym

przedsiębiorstwom lub podmiotom zależnym lub oddziałom przedsiębiorstw jakiegokolwiek państwa niebędącego członkiem, w zależności od tego, które są korzystniejsze.

3. Do celów niniejszego artykułu dostęp do międzynarodowego rynku morskiego obejmuje m.in. prawo dostawców międzynarodowego transportu morskiego każdej ze Stron do organizowania usług transportu bezpośredniego („od drzwi do drzwi”) z wykorzystaniem drogi morskiej, oraz stosowne prawo do zawierania bezpośrednich kontraktów z lokalnymi dostawcami usług transportowych innych niż transport morski na terytorium drugiej Strony, nie naruszając obowiązujących ograniczeń, wynikających z przynależności państwowej, dotyczących przewozu towarów i pasażerów tymi innymi środkami transportu.
4. Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie do przedsiębiorstw Unii Europejskiej i przedsiębiorstw koreańskich. Postanowienia niniejszego artykułu obejmują również przedsiębiorstwa żeglugi mające siedzibę poza Unią Europejską lub Republiką Korei i kierowane przez obywateli państwa członkowskiego lub Republiki Korei w przypadku, gdy ich statki są zarejestrowane w danym państwie członkowskim lub w Republice Korei zgodnie z ich właściwym ustawodawstwem.
5. W stosownych przypadkach kwestia działalności agencji przewozowych w Unii Europejskiej i w Republice Korei jest regulowana umowami szczegółowymi.
6. Strony dążą do dialogu w zakresie polityki transportu morskiego.

ARTYKUŁ 20

Polityka ochrony konsumentów

Strony dążą do współpracy w zakresie polityki ochrony konsumentów w celu zabezpieczenia wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Strony zgadzają się, że współpraca w tej dziedzinie może, w miarę możliwości, obejmować:

- a) zwiększanie zgodności przepisów prawnych dotyczących konsumentów w celu uniknięcia barier w handlu przy zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów;
- b) promowanie wymiany informacji na temat systemów konsumenckich, w tym prawa konsumenckiego, bezpieczeństwa produktów konsumenckich, egzekwowania przepisów prawnych dotyczących konsumentów, edukacji i zwiększania praw konsumentów oraz dochodzenia roszczeń przez konsumentów;
- c) zachęcanie do tworzenia niezależnych stowarzyszeń konsumenckich oraz nawiązywania kontaktów między przedstawicielami interesów konsumentów.

TYTUŁ V**WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU****ARTYKUŁ 21****Zdrowie**

1. Strony zgadzają się wspierać współpracę i wymianę informacji w dziedzinie zdrowia oraz skutecznego zarządzania problemami zdrowotnymi o znaczeniu transgranicznym.
2. Strony dążą do promowania wymiany informacji i współpracy przez m.in.:
 - a) wymianę informacji na temat nadzoru nad chorobami zakaźnymi, z uwzględnieniem grypy pandemicznej, oraz na temat wczesnego ostrzegania i środków zapobiegawczych;
 - b) wymianę informacji na temat strategii zdrowotnych i planów zdrowia publicznego;
 - c) wymianę informacji na temat strategii promocji zdrowia, takich jak kampanie antynikotynowe, zapobieganie otyłości i kontrola chorób;
 - d) wymianę informacji w dziedzinie bezpieczeństwa leków i zezwoleń na sprzedaż leków w jak najszerszym zakresie;
 - e) wymianę informacji w jak najszerszym zakresie, jak również wspólne badania w dziedzinie bezpieczeństwa żywności, dotyczące np. przepisów i regulacji dotyczących żywności, ostrzegania w sytuacjach nadzwyczajnych itp.;
 - f) współpracę w zakresie kwestii związanych z badaniami i rozwojem, jak np. zaawansowane leczenie i innowacyjne sieroce produkty lecznicze;
 - g) wymianę informacji i współpracę w dziedzinie polityki e-zdrowia.
3. Strony dążą do promowania realizacji międzynarodowych porozumień w sprawie ochrony zdrowia, m.in. międzynarodowych przepisów zdrowotnych oraz Ramowej konwencji o ograniczeniu użycia tytoniu.

ARTYKUŁ 22**Zatrudnienie i kwestie społeczne**

1. Strony zgadzają się zacieśnić współpracę w dziedzinie zatrudnienia i kwestiach społecznych, w tym w kontekście globalizacji i zmian demograficznych. Strony dołożą starań w celu promowania współpracy i wymiany informacji i doświadczeń dotyczących zatrudnienia i spraw

pracowniczych. Współpraca może obejmować takie obszary, jak: spójność regionalna i społeczna, integracja społeczna, systemy zabezpieczenia społecznego, rozwijanie umiejętności przez całe życie, bezpieczeństwo i zdrowie w miejscu pracy, równouprawnienie płci oraz godna praca.

2. Strony potwierdzają konieczność wspierania procesu globalizacji, który jest korzystny dla wszystkich, a także promowania pełnego i wydajnego zatrudnienia oraz godnej pracy jako kluczowych elementów zrównoważonego rozwoju i ograniczania ubóstwa.

3. Strony potwierdzają swoje zobowiązania w zakresie poszanowania, promowania i przestrzegania międzynarodowych norm zatrudnienia i norm socjalnych, określonych przede wszystkim w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy.

4. Formy współpracy mogą obejmować m.in. konkretne programy i projekty, zgodnie z wzajemnymi uzgodnieniami, jak również dialog, współpracę i inicjatywy podejmowane na szczeblu dwustronnym lub wielostronnym w zakresie kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania.

ARTYKUŁ 23

Środowisko i zasoby naturalne

1. Strony zgadzają się co do potrzeby zachowania zasobów naturalnych i różnorodności biologicznej oraz zarządzania nimi w zrównoważony sposób, co stanowi podstawę rozwoju obecnych i przyszłych pokoleń.

2. Strony dążą do kontynuowania i zacieśniania współpracy w zakresie ochrony środowiska, w tym w kontekście regionalnym, w szczególności w odniesieniu do:

- a) zmiany klimatu i efektywności energetycznej;
- b) świadomości ekologicznej;
- c) uczestnictwa w wielostronnych porozumieniach w sprawie środowiska, obejmujących kwestie takie jak różnorodność biologiczna, bezpieczeństwo biologiczne i Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem oraz ich wdrażania;
- d) promowania technologii, produktów oraz usług środowiskowych, w tym systemów zarządzania środowiskowego oraz ekoetykiet;
- e) zapobiegania nielegalnemu przewozowi przez granicę niebezpiecznych substancji, niebezpiecznych odpadów i innych rodzajów odpadów;

- f) środowiska przybrzeżnego i morskiego, jego ochrony oraz zapobiegania zanieczyszczeniu i degradacji;
- g) udziału podmiotów lokalnych w ochronie środowiska jako kluczowego elementu zrównoważonego rozwoju;
- h) gospodarowania glebami i gruntami;
- i) wymiany informacji, wiedzy fachowej i praktyk.

3. Stosownie do sytuacji Strony uwzględniają wyniki światowego szczytu w sprawie zrównoważonego rozwoju, jak również wdrażanie odpowiednich wielostronnych porozumień w sprawie środowiska.

ARTYKUŁ 24

Zmiana klimatu

1. Strony uznają wspólne globalne zagrożenie spowodowane zmianą klimatu i konieczność podjęcia działań, aby doprowadzić do redukcji emisji w celu osiągnięcia stabilizacji stężeń gazów cieplarnianych w powietrzu na poziomie, który zapobiega groźnej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. W zakresie swoich odpowiednich kompetencji i bez uszczerbku dla dyskusji na temat zmiany klimatu prowadzonych na innych forach, m.in. w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), Strony zacieśniają współpracę w tej dziedzinie. Współpraca ma na celu:

- a) przeciwdziałanie zmianie klimatu mające ogólnie na celu szybkie przekształcenie społeczeństwa w społeczeństwo niskoemisyjne przez podjęcie odpowiednich działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej na poziomie krajowym;
- b) popieranie efektywnego wykorzystywania zasobów, m.in. przez szerokie stosowanie najlepszych dostępnych i rentownych technologii niskoemisyjnych oraz norm pod kątem łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej;
- c) wymianę wiedzy fachowej i informacji na temat korzyści oraz struktury systemów handlu;
- d) wzmocnienie instrumentów finansowania sektora publicznego i prywatnego, w tym mechanizmów rynkowych oraz partnerstw publiczno-prywatnych, które mogą skutecznie wspierać działania na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu;
- e) współdziałanie w zakresie badań nad technologiami niskoemisyjnymi, ich rozwoju, rozpowszechniania, rozmieszczania i przekazywania w celu przeciwdziałania emisji gazów cieplarnianych przy jednoczesnym utrzymaniu wzrostu gospodarczego;

- f) wymianę doświadczeń i wiedzy fachowej, w stosownych przypadkach, w zakresie monitorowania i analizowania skutków gazów cieplarnianych oraz opracowywania programów łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej;
 - g) wspieranie, w stosownych przypadkach, działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, podejmowanych przez kraje rozwijające się, w tym za pomocą elastycznych mechanizmów protokołu z Kioto.
2. Aby osiągnąć te cele, Strony zgadzają się zintensyfikować dialog i zacieśnić współpracę na poziomie politycznym i technicznym.

ARTYKUŁ 25

Rolnictwo, rozwój obszarów wiejskich i leśnictwo

Strony zgadzają się wspierać współpracę w zakresie rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i leśnictwa. Strony będą wymieniały informacje i rozwijały współpracę w szczególności w zakresie:

- a) polityki rolnej i leśnej oraz ogólnych perspektyw dla rolnictwa i leśnictwa w skali międzynarodowej;
- b) rejestracji i ochrony oznaczeń geograficznych;
- c) produkcji ekologicznej;
- d) badań w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa;
- e) polityki rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności dywersyfikacji i restrukturyzacji sektorów rolniczych;
- f) zrównoważonego rolnictwa, leśnictwa i integracji wymogów środowiskowych z polityką rolną;
- g) zależności między rolnictwem, leśnictwem i środowiskiem a polityką rozwoju obszarów wiejskich;
- h) działań promujących rolnicze produkty żywnościowe;
- i) zrównoważonej gospodarki leśnej mającej zapobiegać wylesianiu i zachęcać do tworzenia nowych obszarów leśnych, z należyтым uwzględnieniem interesów krajów rozwijających się, z których sprowadzane jest drewno.

ARTYKUŁ 26

Polityka morska i rybołówstwo

Strony wspierają współpracę w zakresie polityki morskiej i rybołówstwa, na szczeblu dwustronnym i wielostronnym, szczególnie w celu promowania zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju polityki morskiej i rybołówstwa oraz zarządzania nimi. Obszary współpracy mogą obejmować:

- a) wymianę informacji;
- b) wspieranie zrównoważonej i odpowiedzialnej długoterminowej polityki morskiej i rybołówstwa, w tym ochrony zasobów przybrzeżnych i morskich oraz zarządzania nimi; oraz
- c) promowanie wysiłków służących zapobieganiu nielegalnym, niezgłaszanym i nieuregulowanym praktykom rybackim i ich zwalczaniu.

ARTYKUŁ 27

Pomoc rozwojowa

1. Strony zgadzają się na wymianę informacji dotyczących prowadzonej przez nie polityki pomocy rozwojowej w celu nawiązania regularnego dialogu na temat celów tej polityki oraz programów pomocy rozwojowej w państwach trzecich. Strony będą analizować, w jakim zakresie bardziej pogłębiona współpraca jest wykonalna, zgodnie z ich właściwym prawodawstwem oraz warunkami mającymi zastosowanie do wdrażania tych programów.
2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do respektowania Deklaracji paryskiej z 2005 r. w sprawie skuteczności pomocy oraz zgadzają się na zacieśnienie współpracy w celu dalszej poprawy wyników osiągniętych w zakresie rozwoju.

TYTUŁ VI

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE EDUKACJI I KULTURY

ARTYKUŁ 28

Współpraca w dziedzinie kultury, informacji, komunikacji, sektora audiowizualnego i mediów

1. Strony zgadzają się na wspieranie współpracy w celu zwiększenia wzajemnego zrozumienia i poszerzenia wiedzy o swoich kulturach.

2. Strony dążą również do podejmowania odpowiednich działań celem promowania wymiany kulturalnej oraz realizowania wspólnych inicjatyw w tej dziedzinie.

3. Strony zgadzają się na prowadzenie ścisłej współpracy na właściwych forach międzynarodowych, np. w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) i procesu ASEM, aby dążyć do osiągnięcia wspólnych celów i promować różnorodność kulturową, przestrzegając postanowień Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego.

4. Strony rozważą środki służące promowaniu wymiany, współpracy i dialogu pomiędzy odpowiednimi instytucjami w sektorze audiowizualnym i mediów.

ARTYKUŁ 29

Kształcenie

1. Strony potwierdzają kluczowy wkład kształcenia i szkolenia w rozwój zasobów ludzkich zdolnych do uczestnictwa w globalnej gospodarce opartej na wiedzy oraz zgadzają się, że współpraca w dziedzinie kształcenia i szkolenia leży w ich wspólnym interesie.

2. Zgodnie ze swoimi wspólnymi interesami oraz celami polityki w dziedzinie kształcenia Strony zobowiązują się razem wspierać odpowiednie wspólne działania dotyczące kształcenia, szkolenia i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa wyższego. Współpraca może w szczególności przybrać formę:

- a) wsparcia dla wspólnych projektów współpracy między instytucjami kształcenia i szkolenia w Unii Europejskiej i Republice Korei w celu promocji opracowywania wspólnych programów badawczych i mobilności studentów;
- b) dialogu, badań i wymiany informacji oraz know-how w dziedzinie polityki edukacyjnej;
- c) promowania wymiany studentów, pracowników akademickich i administracyjnych instytucji szkolnictwa wyższego oraz osób pracujących z młodzieżą, m.in. przez realizację programu Erasmus Mundus;
- d) współpracy w sektorach edukacyjnych stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania.

TYTUŁ VII**WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE SPRAWIEDLIWOŚCI, WOLNOŚCI
I BEZPIECZEŃSTWA****ARTYKUŁ 30****Praworządność**

W ramach współpracy w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa Strony przywiązują szczególną wagę do promowania praworządności, w tym niezawisłości władzy sądowniczej, dostępu do wymiaru sprawiedliwości i prawa do rzetelnego procesu sądowego.

ARTYKUŁ 31**Współpraca prawna**

1. Strony zgadzają się rozwijać współpracę sądową w sprawach cywilnych i handlowych, w szczególności w odniesieniu do ratyfikowania i wdrażania wielostronnych konwencji dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych, w tym konwencji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w zakresie międzynarodowej współpracy prawnej i sporów sądowych, jak również ochrony dzieci.
2. Strony zgadzają się w miarę możliwości ułatwiać i promować polubowne rozstrzygnięcie sporów cywilnych i prywatnych sporów handlowych zgodnie z mającymi zastosowanie instrumentami międzynarodowymi.
3. W odniesieniu do współpracy sądowej w sprawach karnych Strony będą dążyć do wzmocnienia porozumień dotyczących wzajemnej pomocy prawnej i ekstradycji. W stosownych przypadkach będzie to obejmowało przystąpienie do istotnych instrumentów międzynarodowych ONZ, w tym Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, o którym mowa w art. 6 niniejszej umowy, a także wdrożenie tych instrumentów.

ARTYKUŁ 32**Ochrona danych osobowych**

1. Strony zgadzają się współpracować w celu poprawy stopnia ochrony danych osobowych i dostosowania go do najwyższych norm międzynarodowych, takich jak normy zawarte w wytycznych Narodów Zjednoczonych dotyczących uregulowań w zakresie skomputeryzowanych archiwów danych osobowych (rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych nr 45/95 z dnia 14 grudnia 1990 r.).

2. Współpraca w zakresie ochrony danych osobowych może obejmować m.in. wymianę informacji i wiedzy fachowej.

ARTYKUŁ 33

Migracja

1. Strony postanawiają wzmocnić i pogłębić współpracę w zakresie kwestii związanych z nielegalną migracją, przemytem i handlem ludźmi, jak również włączenia zagadnień migracji do krajowych strategii rozwoju gospodarczego i społecznego tych obszarów, z których pochodzą migranci.

2. W ramach współpracy na rzecz zapobiegania i kontrolowania nielegalnej imigracji Strony zgadzają się umożliwić readmisję swoich obywateli przebywających nielegalnie na terytorium drugiej Strony. W tym celu Strony wydadzą swoim obywatelom odpowiednie dokumenty tożsamości. W przypadkach, w których przynależność państwowa budzi wątpliwości, Strony zgadzają się identyfikować swoich domniemanych obywateli.

3. Strony dążą do zawarcia, w razie potrzeby, porozumienia regulującego szczególne zobowiązania Stron w zakresie readmisji swoich obywateli. W porozumieniu uwzględniona zostanie również kwestia obywateli innych krajów i bezpaństwowców.

ARTYKUŁ 34

Zwalczanie narkotyków

1. Zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony będą dążyć do zredukowania podaży i popytu na nielegalne narkotyki oraz handlu nimi, jak również wpływu narkotyków na osoby je używające i na ogół społeczeństwa, oraz do skuteczniejszego zapobiegania wykorzystywaniu prekursorów narkotykowych do nielegalnej produkcji narkotyków i substancji psychotropowych. W ramach współpracy Strony zapewnią przyjęcie kompleksowego i zrównoważonego podejścia do osiągnięcia tego celu przez prawne regulacje rynku i skuteczne działania, a także koordynację działań właściwych organów, w tym w sektorach zdrowia i kształcenia oraz w sektorach społecznym, egzekwowania prawa i wymiaru sprawiedliwości.

2. Strony uzgodnią środki współpracy służące osiągnięciu tych celów. Działania opierają się na wspólnie ustalonych zasadach zgodnie z odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi, deklaracjami politycznymi oraz Deklaracją specjalną w sprawie wytycznych zmierzających do redukcji popytu na narkotyki, zatwierdzoną przez dwudziestą specjalną sesję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w sprawie Narkotyków w czerwcu 1998 r.

ARTYKUŁ 35

Zwalczanie przestępczości zorganizowanej i korupcji

Strony zgadzają się na współpracę i wnoszenie wkładu w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej, przestępczości gospodarczej i finansowej, korupcji, fałszowaniu pieniędzy oraz nielegalnych transakcji dzięki pełnemu przestrzeganiu swoich międzynarodowych zobowiązań w tej dziedzinie, w tym skutecznej współpracy w odzyskiwaniu majątku lub środków uzyskanych w wyniku czynów korupcyjnych. Strony będą promować wdrożenie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i protokołów uzupełniających do niej oraz Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji.

ARTYKUŁ 36

Zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu

1. Strony zgadzają się co do potrzeby podjęcia działań i współpracy w celu zapobiegania wykorzystywaniu ich systemów finansowych do prania zysków z działalności przestępczej każdego rodzaju, w tym handlu narkotykami i korupcji, a także do finansowania terroryzmu. Współpraca obejmuje również odzyskiwanie majątku i środków uzyskanych w wyniku dochodów pochodzących z przestępstwa.

2. Strony mogą wymieniać odpowiednie informacje w ramach stosownych przepisów oraz stosować właściwe normy celem zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu odpowiadające normom przyjętym przez odpowiednie podmioty międzynarodowe działające w tym obszarze takie jak Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.

ARTYKUŁ 37

Zwalczanie cyberprzestępczości

1. Strony zacieśnią współpracę w celu zapobiegania i zwalczania przestępczości z wykorzystaniem zaawansowanej technologii, cyberprzestępczości i przestępczości elektronicznej oraz rozpowszechniania treści terrorystycznych za pośrednictwem Internetu przez wymianę informacji i doświadczeń praktycznych zgodnie ze swoim prawem krajowym i w granicach swojej odpowiedzialności.

2. Strony będą wymieniać informacje na temat kształcenia i szkolenia osób prowadzących śledztwa w sprawach dotyczących cyberprzestępczości, prowadzenia dochodzeń w takich sprawach oraz kryminalistyki cyfrowej.

ARTYKUŁ 38

Współpraca w zakresie egzekwowania prawa

Strony zgadzają się na współpracę między organami, agencjami i służbami ścigania oraz na udział w zwalczaniu i likwidowaniu międzynarodowych zagrożeń przestępczych wspólnych dla Stron. Współpraca między organami, agencjami i służbami ścigania może się odbywać w formie wzajemnej pomocy w prowadzeniu dochodzeń, wymiany technik dochodzeniowych, wspólnego kształcenia i szkolenia pracowników organów, agencji i służb ścigania oraz w formie wszelkich innych wspólnych działań i rodzajów pomocy, wynikających z wzajemnych uzgodnień Stron.

TYTUŁ VIII

WSPÓŁPRACA W INNYCH OBSZARACH

ARTYKUŁ 39

Turystyka

Strony zobowiązują się podjąć współpracę w dziedzinie turystyki w celu zwiększenia wzajemnego zrozumienia i promowania zrównoważonego i trwałego rozwoju turystyki.

Współpraca może w szczególności przybrać formę:

- a) wymiany informacji na temat kwestii związanych z turystyką, stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania;
- b) organizacji wydarzeń turystycznych;
- c) wymiany turystycznej;
- d) współpracy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zarządzania nim;
- e) współpracy w zakresie zarządzania turystyką.

ARTYKUŁ 40

Spółczesność obywatelskie

Strony uznają rolę i potencjalny wkład zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w dialog oraz współpracę w ramach niniejszej umowy i zgadzają się wspierać skuteczny dialog ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim oraz jego efektywny udział w tym procesie.

ARTYKUŁ 41

Administracja publiczna

Strony zgadzają się podjąć współpracę przez wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk, bazując na dotychczasowych wysiłkach na rzecz modernizacji administracji publicznej w takich obszarach, jak:

- a) poprawa wydajności organizacyjnej;
- b) poprawa efektywności instytucji w zakresie świadczonych usług;
- c) zapewnienie przejrzystego zarządzania środkami publicznymi oraz odpowiedzialności za nie;
- d) doskonalenie ram prawnych i instytucjonalnych;
- e) opracowywanie i wdrażanie polityki.

ARTYKUŁ 42

Statystyka

1. Strony rozwijają i pogłębiają współpracę w kwestiach statystycznych, tym samym przyczyniając się do osiągnięcia długoterminowego zapewnienia na czas porównywalnych na poziomie międzynarodowym i wiarygodnych danych statystycznych. Oczekuje się, że zrównoważone, wydajne i zawodowo niezależne systemy statystyczne będą dostarczały informacje istotne dla obywateli, przedsiębiorców i decydentów Stron, ułatwiając im podejmowanie świadomych decyzji. Strony między innymi wymieniają informacje i wiedzę fachową oraz rozwijają współpracę, biorąc pod uwagę zgromadzone doświadczenia.

Współpraca ma na celu:

- a) postępującą harmonizację systemów statystycznych obu Stron;
- b) dostosowanie wymiany danych pomiędzy Stronami z uwzględnieniem zastosowania odpowiednich metodologii międzynarodowych;
- c) wzmocnienie potencjału zawodowego pracowników statystycznych przez umożliwienie im stosowania odpowiednich norm statystycznych;
- d) promowanie wymiany doświadczeń między Stronami w zakresie rozwijania know-how w dziedzinie statystyki.

2. Formy współpracy mogą obejmować m.in. konkretne programy i projekty, zgodnie z wzajemnymi uzgodnieniami, jak również dialog, współpracę i inicjatywy podejmowane w zakresie kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania na szczeblu dwustronnym lub wielostronnym.

TYTUŁ IX

RAMY INSTYTUCJONALNE

ARTYKUŁ 43

Inne umowy

1. Niniejszym uchyla się Umowę ramową o handlu i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Korei, z drugiej strony, która została podpisana w Luksemburgu w dniu 28 października 1996 r. i która weszła w życie w dniu 1 kwietnia 2001 r.
2. Niniejsza umowa wprowadza zmiany do wyżej wymienionej umowy i zastępuje ją. Odesłania do wyżej wymienionej umowy we wszelkich innych umowach między Stronami należy traktować jako odesłania do niniejszej umowy.
3. Strony mogą uzupełniać niniejszą umowę, zawierając umowy szczegółowe w odniesieniu do każdego obszaru współpracy objętego jej zakresem stosowania. Takie umowy szczegółowe są integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą umową oraz stanowią część wspólnych ram instytucjonalnych.
4. Podobnie istniejące umowy dotyczące konkretnych obszarów współpracy, objętych zakresem stosowania niniejszej umowy, są uważane za część ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą umową oraz stanowiących część wspólnych ram instytucjonalnych.

ARTYKUŁ 44

Wspólny Komitet

1. Strony ustanawiają w ramach niniejszej umowy Wspólny Komitet składający się z przedstawicieli członków Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli Komisji Europejskiej, z jednej strony, oraz przedstawicieli Republiki Korei, z drugiej strony.
2. W ramach Wspólnego Komitetu są prowadzone konsultacje, aby ułatwić wdrażanie i dalszą realizację ogólnych celów niniejszej umowy, a także by zachować ogólną spójność w stosunkach i zapewnić właściwe funkcjonowanie jakiegokolwiek innej umowy zawartej między Stronami.

3. Wspólny Komitet:
- a) zapewnia właściwe funkcjonowanie niniejszej umowy;
 - b) monitoruje rozwój całościowych stosunków między Stronami;
 - c) w stosownych przypadkach występuje do komitetów lub innych organów ustanowionych na mocy innych umów objętych zakresem wspólnych ram instytucjonalnych z wnioskiem o udzielenie informacji oraz analizuje wszelkie sprawozdania przekazane przez te organy;
 - d) przedstawia opinie i sugestie na temat wszelkich kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, w tym na temat przyszłych działań i środków dostępnych na ich realizację;
 - e) ustala priorytety w odniesieniu do celów niniejszej umowy;
 - f) poszukuje odpowiednich metod zapobiegania problemom, które mogą się pojawić w obszarach objętych niniejszą umową;
 - g) rozwiązuje – w drodze konsensusu zgodnie z art. 45 ust. 3 – wszelkie kwestie sporne wynikające z zastosowania lub interpretacji niniejszej umowy;
 - h) analizuje wszelkie informacje o niewywiązaniu się ze zobowiązań przedstawione przez jedną ze Stron oraz prowadzi konsultacje z drugą Stroną, poszukując rozwiązania możliwego do zaakceptowania przez obie Strony zgodnie z art. 45 ust 3.
4. Posiedzenia Wspólnego Komitetu będą odbywały się zazwyczaj raz do roku na przemian w Brukseli i w Seulu. Specjalne posiedzenia Komitetu będą zwoływane na wniosek którejkolwiek ze Stron. Strony będą przewodniczyły Wspólnemu Komitetowi na przemian. Posiedzenia Komitetu będą się odbywały na szczeblu wyższych urzędników.

ARTYKUŁ 45

Warunki wdrażania

1. Strony podejmują wszelkie środki o charakterze ogólnym lub szczególnym w celu wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z niniejszej umowy oraz zapewniają osiągnięcie celów określonych w niniejszej umowie.
2. Wdrażanie odbywa się w drodze konsensusu i dialogu. W razie zaistnienia rozbieżności dotyczących stosowania lub interpretacji niniejszej umowy każda ze Stron odwołuje się do Wspólnego Komitetu.
3. W przypadku gdy jedna ze Stron uzna, że druga Strona nie wypełniła któregoś ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszej umowy, może podjąć właściwe środki zgodnie z prawem

międzynarodowym. Przedtem jednak, z wyjątkiem szczególnie nagłych przypadków, Strona dostarcza Wspólnemu Komitetowi pełne informacje w tym zakresie konieczne do dokładnego zbadania sytuacji. Strony prowadzą w ramach Wspólnego Komitetu konsultacje, które może ułatwiać mediator wyznaczony przez Wspólny Komitet, o ile obie Strony wyrażą na to zgodę.

4. W szczególnie nagłych przypadkach środek należy niezwłocznie zgłosić drugiej Stronie. Na wniosek drugiej Strony konsultacje trwają nie dłużej niż dwadzieścia (20) dni. Po tym okresie środek zaczyna obowiązywać. W takim przypadku druga Strona może złożyć wniosek o przeprowadzenie procedury arbitrażowej zgodnie z art. 46 w celu zbadania wszelkich aspektów lub podstawy środka.

ARTYKUŁ 46

Procedura arbitrażowa

1. Sąd arbitrażowy składa się z trzech (3) arbitrów. W stosownych przypadkach, na wniosek którejkolwiek ze Stron o wszczęcie procedury arbitrażowej, każda ze Stron wyznacza jednego arbitra, zaś Wspólny Komitet wyznacza trzeciego arbitra w ciągu czternastu (14) dni. Wyznaczenie arbitra przez Stronę jest niezwłocznie zgłaszane drugiej Stronie na piśmie drogą dyplomatyczną. Arbitrzy podejmują decyzję większością głosów. Arbitrzy dążą do podjęcia decyzji w jak najkrótszym czasie, a w każdym razie nie później niż w ciągu 3 miesięcy od daty wyznaczenia arbitrów. Wspólny Komitet ustala szczegółowe procedury umożliwiające szybkie przeprowadzenie arbitrażu.

2. Każda ze Stron sporu musi podjąć kroki niezbędne do wdrożenia decyzji arbitrów. Na wniosek arbitrzy wydają zalecenia dotyczące sposobów wdrażania ich decyzji w celu przywrócenia równowagi pomiędzy prawami i obowiązkami wynikającymi z niniejszej umowy.

TYTUŁ X

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 47

Definicja

Do celów niniejszej umowy termin „Strony” oznacza z jednej strony Unię Europejską lub jej państwa członkowskie albo Unię Europejską i jej państwa członkowskie, stosownie do ich kompetencji, a z drugiej strony Republikę Korei.

ARTYKUŁ 48**Bezpieczeństwo narodowe i ujawnianie informacji**

Żadne z postanowień niniejszej umowy nie może być interpretowane w sposób wymagający od którejkolwiek ze Stron przekazania informacji, których ujawnienie Strona uznaje za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa.

ARTYKUŁ 49**Wejście w życie, okres obowiązywania i rozwiązanie**

1. Niniejsza umowa wchodzi w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po dniu, w którym Strony powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu procedur prawnych niezbędnych do tego celu.
2. Niezależnie od postanowień ust. 1 niniejszą umowę stosuje się tymczasowo do momentu jej wejścia w życie. Stosowanie tymczasowe rozpoczyna się pierwszego dnia pierwszego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu procedur niezbędnych do tego celu.
3. Niniejszą umowę zawarto na czas nieokreślony. Każda ze Stron może pisemnie powiadomić drugą Stronę o swoim zamiarze wypowiedzenia niniejszej umowy. Wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie sześciu miesięcy od daty powiadomienia.

ARTYKUŁ 50**Powiadomienia**

Powiadomienia dokonywane zgodnie z art. 49 należy kierować odpowiednio do Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej i Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Handlu Republiki Korei.

ARTYKUŁ 51**Oświadczenia i załączniki**

Oświadczenia i załączniki do niniejszej umowy stanowią integralną część niniejszej umowy.

ARTYKUŁ 52**Terytorialny zakres stosowania**

Niniejsza umowa obowiązuje z jednej strony na terytoriach, na których obowiązuje Traktat o Unii Europejskiej, zgodnie z warunkami określonymi w tym Traktacie, a z drugiej strony na terytorium Republiki Korei.

ARTYKUŁ 53**Teksty autentyczne**

Niniejszą umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim, włoskim oraz koreańskim, przy czym każda z tych wersji jest na równi autentyczna.

Sporządzono w Brukseli dnia dziesiątego maja roku dwa tysiące dziesiątego.

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE INTERPRETACYJNE DOTYCZĄCE ART. 45 i 46

Strony są demokracjami. Pragną współpracować, aby promować wspólne wartości na całym świecie. Niniejsza umowa jest sygnałem, że obie Strony są zdecydowane promować demokrację, prawa człowieka, nierozprzestrzenianie oraz przeciwdziałanie terroryzmowi na całym świecie. Wdrażanie niniejszej umowy między stronami wyznającymi te same wartości jest zatem oparte na zasadach dialogu, wzajemnego poszanowania, partnerstwa na zasadach równości, multilateralizmu, konsensusu oraz poszanowania prawa międzynarodowego.

Strony zgadzają się, że dla celów prawidłowej interpretacji i właściwego stosowania niniejszej umowy w praktyce, wyrażenie „właściwe środki”, zawarte w art. 45 ust. 3, odnosi się do środków proporcjonalnych w stosunku do niewywiązywania się ze zobowiązań wynikających z niniejszej umowy. Środki mogą zostać podjęte w odniesieniu do niniejszej umowy lub umowy szczegółowej objętej zakresem wspólnych ram instytucjonalnych. Przy wyborze środków pierwszeństwo należy przyznać tym, które w najmniejszym stopniu zakłócają funkcjonowanie umów, uwzględniając możliwe zastosowanie dostępnych krajowych środków zaradczych.

Strony zgadzają się, że dla celów prawidłowej interpretacji i właściwego stosowania niniejszej umowy w praktyce, wyrażenie „szczególnie nagłe przypadki”, zawarte w art. 45 ust. 4, oznacza przypadki istotnego naruszenia niniejszej umowy przez jedną ze Stron. Istotne naruszenie umowy polega na zerwaniu niniejszej umowy w sposób nieprzewidziany w zasadach ogólnych prawa międzynarodowego lub na wyjątkowo poważnym i znaczącym naruszeniu zasadniczego elementu niniejszej umowy. Strony oceniają ewentualne istotne naruszenie art. 4 ust. 2, uwzględniając, w miarę dostępności, oficjalne stanowisko odpowiednich agencji międzynarodowych.

W odniesieniu do art. 46, w przypadku podjęcia środków w związku z umową szczegółową objętą zakresem wspólnych ram instytucjonalnych do procedury wdrażania decyzji panelu arbitrów w sytuacjach, w których arbitrzy stwierdzą, że środek był nieuzasadniony lub nieproporcjonalny, zastosowanie mają wszelkie stosowne procedury rozstrzygania sporów przewidziane w umowie szczegółowej.

**JEDNOSTRONNE OŚWIADCZENIE
UNII EUROPEJSKIEJ
DOTYCZĄCE ART. 12**

Pełnomocnicy państw członkowskich oraz pełnomocnik Republiki Korei odnotowują następujące jednostronne oświadczenia Unii Europejskiej:

Unia Europejska oświadcza, że państwa członkowskie są zaangażowane na mocy art. 12 jedynie w takim zakresie, w jakim zobowiązały się przestrzegać zasad dobrego zarządzania w sferze podatków na poziomie Unii Europejskiej.

**FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN THE EUROPEAN UNION
AND ITS MEMBER STATES, ON THE ONE PART,
AND THE REPUBLIC OF KOREA, ON THE OTHER PART**

THE EUROPEAN UNION, hereinafter referred to as "the Union",

and

THE KINGDOM OF BELGIUM,

THE REPUBLIC OF BULGARIA,

THE CZECH REPUBLIC,

THE KINGDOM OF DENMARK,

THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,

THE REPUBLIC OF ESTONIA,

IRELAND,

THE HELLENIC REPUBLIC,

THE KINGDOM OF SPAIN,

THE FRENCH REPUBLIC,

THE ITALIAN REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF CYPRUS,

THE REPUBLIC OF LATVIA,

THE REPUBLIC OF LITHUANIA,

THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,

THE REPUBLIC OF HUNGARY,

THE REPUBLIC OF MALTA,

THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,

THE REPUBLIC OF POLAND,

THE PORTUGUESE REPUBLIC,

ROMANIA,

THE REPUBLIC OF SLOVENIA,

THE SLOVAK REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF FINLAND,

THE KINGDOM OF SWEDEN,

THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

Contracting Parties to the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, hereinafter referred to as "the Member States",

on the one part, and

THE REPUBLIC OF KOREA,

on the other part,

hereinafter jointly referred to as "the Parties",

CONSIDERING their traditional links of friendship and the historical, political and economic ties which unite them;

RECALLING the Framework Agreement for Trade and Cooperation between the European Community and its Member States, on the one hand, and the Republic of Korea, on the other hand, signed in Luxembourg on 28 October 1996 and which entered into force on 1 April 2001;

MINDFUL of the accelerated process whereby the European Union is acquiring its own identity in foreign policy and in the field of security and justice;

CONSCIOUS of the growing role and responsibility assumed by the Republic of Korea in the international community;

STRESSING the comprehensive nature of their relationship and the importance of continuous efforts to maintain overall coherence;

CONFIRMING their desire to maintain and develop their regular political dialogue, which is based on shared values and aspirations;

EXPRESSING their common will to elevate their relations into a strengthened partnership including in the political, economic, social and cultural fields;

DETERMINED in this regard to consolidate, deepen and diversify relations in areas of mutual interest, at the bilateral, regional and global levels and on the basis of equality, respect of sovereignty, non-discrimination and mutual benefit;

REAFFIRMING the strong attachment of the Parties to democratic principles and human rights as laid down in the Universal Declaration of Human Rights and other relevant international human rights instruments as well as to the principles of the rule of law and good governance;

REAFFIRMING their determination to fight against serious crimes of international concern and their conviction that the effective prosecution of the most serious crimes of international concern must be ensured by taking measures at a national level and by enhancing global collaboration;

CONSIDERING that terrorism is a threat to global security and wishing to intensify their dialogue and cooperation in the fight against terrorism, in accordance with relevant international instruments, in particular Resolution 1373 of the United Nations Security Council, and reaffirming that respect for human rights and the rule of law is the fundamental basis of the fight against terrorism;

SHARING the view that the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery poses a major threat to international security, recognising the commitment of the international community to fight against such proliferation as expressed in the adoption of relevant international conventions and Resolutions of the United Nations Security Council, in particular Resolution 1540, and wishing to strengthen their dialogue and cooperation in this area;

RECOGNISING the need for enhanced cooperation in the field of justice, freedom and security;

RECALLING in this regard that the provisions of the Agreement that fall within the scope of Part III, Title V of the Treaty on the Functioning of the European Union bind the United Kingdom and Ireland as separate Contracting Parties, and not as part of the European Union, until the European Union (as the case may be) notifies the Republic of Korea that either State has become bound on these matters as part of the European Union in accordance with the Protocol on the position of the United Kingdom and Ireland annexed to the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, and that the same applies to Denmark, in accordance with the relevant Protocol annexed to those Treaties;

RECOGNISING their desire to promote sustainable development in its economic, social and environmental dimensions;

EXPRESSING their commitment to ensuring a high level of environmental protection and their determination to cooperate in combating climate change;

RECALLING their support for fair globalisation and for the goals of full and productive employment, as well as decent work for all;

RECOGNISING that trade and investment flows have thrived between the Parties based on the global rules-based trading system under the auspices of the World Trade Organization (WTO);

DESIROUS OF securing the conditions for and promoting the sustainable increase and development of trade and investment between the Parties to their mutual advantage, *inter alia* by establishing a free trade area;

CONCURRING on the need to exert collective efforts to respond to global issues such as terrorism, serious crimes of international concern, the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery, climate change, energy and resources insecurity, poverty and financial crisis;

DETERMINED to strengthen cooperation in sectors of mutual interest, notably promoting democratic principles and respect for human rights, countering the proliferation of weapons of mass destruction; combating illicit trade in small arms and light weapons; taking measures against the most serious crimes of concern to the international community; combating terrorism; cooperation in regional and international organisations; trade and investment; economic policy dialogue; business cooperation; taxation; customs; competition policy; information society; science and technology; energy; transport; maritime transport policy; consumer policy; health; employment and social affairs; environment and natural resources; climate change; agriculture, rural development and forestry; marine and fisheries; development assistance; culture, information, communication, audiovisual and media; education; the rule of law; legal cooperation; personal data protection; migration; combating illicit drugs; combating organised crime and corruption; combating money laundering and terrorism financing; combating cyber crime; law enforcement; tourism; civil society; public administration; and statistics;

MINDFUL of the importance of facilitating the involvement in cooperation of the individuals and entities directly concerned, in particular economic operators and the bodies representing them;

RECOGNISING the desirability of raising the roles and profiles of both Parties in each other's regions and of fostering people-to-people contacts between the Parties;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

TITLE I

BASIS AND SCOPE

ARTICLE 1

Basis for cooperation

1. The Parties confirm their attachment to democratic principles, human rights and fundamental freedoms, and the rule of law. Respect for democratic principles and human rights and fundamental freedoms as laid down in the Universal Declaration of Human Rights and other relevant international human rights instruments, which reflect the principle of the rule of law, underpins the internal and international policies of both Parties and constitutes an essential element of this Agreement.
2. The Parties confirm their attachment to the Charter of the United Nations and their support for the shared values expressed therein.
3. The Parties reaffirm their commitment to promoting sustainable development in all its dimensions, economic growth, contributing to the attainment of internationally agreed development goals, and cooperating to address global environmental challenges, in particular climate change.
4. The Parties reaffirm their attachment to the principles of good governance and the fight against corruption, notably taking into account their international obligations.
5. The Parties underline their shared attachment to the comprehensive nature of bilateral relations and to maintaining overall coherence in this regard.
6. The Parties agree to elevate their relations into a strengthened partnership and to develop cooperation areas at the bilateral, regional and global levels.
7. The implementation of this Agreement between Parties sharing the same values and respect shall therefore be based on the principles of dialogue, mutual respect, equal partnership, multilateralism, consensus and respect for international law.

ARTICLE 2

Aims of cooperation

1. With a view to enhancing their cooperation, the Parties undertake to intensify their political dialogue and to boost further their economic relations. Their efforts will in particular be aimed at:
 - a) agreeing on a future vision for strengthening their partnership and developing joint projects to implement this vision;
 - b) conducting regular political dialogues;

- c) promoting collective efforts in all relevant regional and international fora and organisations to respond to global issues;
- d) fostering economic cooperation in areas of mutual interest, including scientific and technological cooperation, with a view to diversifying trade to their mutual advantage;
- e) encouraging cooperation between businesses by facilitating investment on both sides and by promoting better mutual understanding;
- f) strengthening respective participation in each other's cooperation programmes open to the other Party;
- g) raising the roles and profiles of both Parties in each other's regions, through various means including cultural exchanges, the use of information technology, and education;
- h) promoting people-to-people contacts and understanding.

2. Building on their well-established partnership and shared values, the Parties agree to develop their cooperation and dialogue on all issues of common interest. Their efforts will in particular be aimed at:

- a) strengthening political dialogue and cooperation, notably on human rights; non-proliferation of weapons of mass destruction; small arms and light weapons; the most serious crimes of concern to the international community; and counter-terrorism;
- b) strengthening cooperation in all trade and investment-related areas of mutual interest and securing the conditions for the sustainable increase of trade and investment between the Parties to their mutual advantage;
- c) strengthening cooperation in the area of economic cooperation, notably economic policy dialogue; business cooperation; taxation; customs; competition policy; information society; science and technology; energy; transport; maritime transport policy; and consumer policy;
- d) strengthening cooperation in the area of sustainable development, notably health; employment and social affairs; environment and natural resources; climate change; agriculture, rural development and forestry; marine and fisheries; and development assistance;
- e) strengthening cooperation in the area of culture, information, communication, audiovisual and media; and education;
- f) strengthening cooperation in the field of justice, freedom and security, notably the rule of law; legal cooperation; personal data protection; migration; combating illicit drugs; combating organised crime and corruption; combating money laundering and terrorism financing; combating cyber crime; and law enforcement;

- g) strengthening cooperation in other areas of common interest, notably tourism; civil society; public administration; and statistics.

TITLE II

POLITICAL DIALOGUE AND COOPERATION

ARTICLE 3

Political dialogue

1. A regular political dialogue, based on shared values and aspirations, will be established between the Republic of Korea and the European Union. This dialogue will take place in accordance with the procedures agreed between the Republic of Korea and the European Union.
2. The political dialogue will aim to:
 - a) underline the Parties' commitment to democracy and respect for human rights and fundamental freedoms;
 - b) promote peaceful solutions to international or regional conflicts and the strengthening of the United Nations and other international organisations;
 - c) enhance policy consultations on international security matters such as arms control and disarmament, non-proliferation of weapons of mass-destruction, and the international transfer of conventional weapons;
 - d) reflect on major international issues of common interest by increasing the exchange of relevant information both between the two parties and within international fora;
 - e) enhance consultations on issues of particular interest to the countries of the Asia-Pacific and European regions, for the promotion of peace, stability and prosperity in both regions.
3. Dialogue between the Parties will take place through contacts, exchanges and consultations, particularly in the following forms:
 - a) summit meetings at leaders' level will be held whenever the Parties deem it necessary;
 - b) annual consultations at ministerial level will be held wherever the Parties agree;
 - c) briefings on major foreign and domestic developments at senior officials' level;
 - d) sectoral dialogues on issues of common interest;

- e) exchanges of delegations between the European Parliament and the National Assembly of the Republic of Korea.

ARTICLE 4

Countering the proliferation of Weapons of Mass Destruction

1. The Parties consider that the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery, both to state and non-state actors, represents one of the most serious threats to international stability and security.
2. The Parties therefore agree to cooperate in and contribute towards countering the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery through full implementation of their respective existing legal obligations relating to disarmament and non-proliferation and other relevant instruments agreed by both Parties. The Parties agree that this provision constitutes an essential element of this Agreement.
3. The Parties furthermore agree to cooperate and to contribute to countering the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery by:
 - a) taking steps to sign, ratify, or accede to, as appropriate, and fully implement all other relevant international instruments;
 - b) the establishment of an effective system of national export controls to prevent the proliferation of weapons of mass destruction and related goods and technologies, including end-user controls and appropriate civil and criminal penalties for breaches of export controls.
4. The Parties agree that their political dialogue will accompany and consolidate these elements.

ARTICLE 5

Small Arms and Light Weapons

1. The Parties recognise that the illicit manufacture, transfer and circulation of small arms and light weapons, including their ammunition, and their excessive accumulation, poor management, inadequately secured stockpiles and uncontrolled spread continue to pose a serious threat to peace and international security.
2. The Parties agree to implement their respective commitments to deal with the illicit trade in small arms and light weapons, including their ammunition, within the framework of international instruments including the UN Programme of Action to Prevent, Combat and Eradicate the Illicit Trade in Small Arms and Light Weapons in All Its Aspects (UN PoA) and the International

Instrument to Enable States to Identify and Trace, in a Timely and Reliable Manner, Illicit Small Arms and Light Weapons (ITI) as well as obligations deriving from UN Security Council resolutions.

3. The Parties undertake to cooperate and to ensure coordination, complementarity and synergy in their efforts to deal with the illicit trade in small arms and light weapons and ammunition, at global, regional, sub-regional and national levels.

ARTICLE 6

The most serious crimes of concern to the international community

1. The Parties reaffirm that the most serious crimes of concern to the international community as a whole must not go unpunished and that their effective prosecution must be ensured by taking measures at the national level and by enhancing international cooperation, as appropriate, including the International Criminal Court. The Parties agree to fully support the universality and integrity of the Rome Statute of the International Criminal Court and related instruments.
2. The Parties agree that a dialogue between them on these matters would be beneficial.

ARTICLE 7

Cooperation in combating terrorism

1. The Parties, reaffirming the importance of the fight against terrorism, and in accordance with applicable international conventions, including international humanitarian, human rights and refugee law, as well as with their respective legislation and regulations, and, taking into account the UN Global Counter-Terrorism Strategy, contained in the UN General Assembly Resolution no.60/288 of 8 September 2006, agree to cooperate in the prevention and suppression of terrorist acts.
2. The Parties shall do so in particular:
 - a) in the framework of implementation of Resolutions of the UN Security Council and their respective obligations under other relevant international conventions and instruments;
 - b) by exchange of information on terrorist groups and their support networks, in accordance with international and national law;
 - c) by exchanges of views on means and methods used to counter terrorism, including in technical fields and training, and by exchange of experiences in respect of terrorism prevention;

- d) by cooperating to deepen the international consensus on the fight against terrorism including the legal definition of terrorist acts, as appropriate, and in particular by working towards an agreement on the Comprehensive Convention on International Terrorism;
- e) by sharing relevant best practices in the area of protection of human rights in the fight against terrorism.

TITLE III

COOPERATION IN REGIONAL AND INTERNATIONAL ORGANISATIONS

ARTICLE 8

Cooperation in regional and international organisations

The Parties undertake to cooperate and exchange views in regional and international fora and organisations such as the United Nations, the International Labour Organisation (ILO), the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), the WTO, the Asia-Europe Meeting (ASEM) and ASEAN Regional Forum (ARF).

TITLE IV

COOPERATION IN THE AREA OF ECONOMIC DEVELOPMENT

ARTICLE 9

Trade and investment

1. The Parties undertake to cooperate in securing the conditions for and promoting the sustainable increase and development of trade and investment between them to their mutual advantage. The Parties shall engage in dialogue and strengthen cooperation in all trade-and investment-related areas of mutual interest, in order to facilitate sustainable trade and investment flows, to prevent and remove obstacles to trade and investment, and to advance the multilateral trade system.
2. To this end, the Parties shall give effect to their cooperation in the trade and investment area through the agreement establishing a free trade area. The aforementioned agreement shall constitute a specific agreement giving effect to the trade provisions of this Agreement, within the terms of Article 43.
3. The Parties shall keep each other informed and exchange views concerning the development of bilateral and international trade, investment and related policies and issues.

ARTICLE 10

Economic policy dialogue

1. The Parties agree to strengthen the dialogue between their authorities and to promote the exchange of information and the sharing of experiences on macroeconomic policies and trends.
2. The Parties agree to strengthen dialogue and cooperation with a view to improving accounting, auditing, supervisory and regulatory systems in banking, insurance and other parts of the financial sector.

ARTICLE 11

Business cooperation

1. The Parties, taking into account their respective economic policies and objectives, agree to promote industrial policy cooperation in all fields deemed suitable particularly with a view to improving the competitiveness of small and medium-sized enterprises (SMEs), inter alia, through:
 - a) exchanging information and experiences on creating framework conditions for SMEs to improve their competitiveness and on procedures related to the creation of SMEs;
 - b) promoting contacts between economic operators, encouraging joint investments and establishing joint ventures and information networks notably through existing programmes;
 - c) facilitating access to finance and marketing, providing information and stimulating innovation;
 - d) facilitating the activities established by SMEs of both sides;
 - e) promoting corporate social responsibility and accountability and encouraging responsible business practices, including sustainable consumption and production.
2. The Parties shall facilitate the relevant cooperation activities established by the private sectors of both sides.

ARTICLE 12

Taxation

With a view to strengthening and developing economic activities while taking into account the need to develop an appropriate regulatory framework, the Parties recognise and commit themselves to implement in the tax area the principles of transparency, exchange of information and fair tax competition. To that effect, in accordance with their respective competences, the Parties will

improve international cooperation in the tax area, facilitate the collection of legitimate tax revenues, and develop measures for the effective implementation of the above mentioned principles.

ARTICLE 13

Customs

The Parties shall cooperate in the customs field on a bilateral and multilateral basis. To this end, they shall in particular share experiences and examine possibilities to simplify procedures, increase transparency and develop cooperation. They shall also seek convergence of views and joint action in relevant international frameworks.

ARTICLE 14

Competition policy

1. The Parties shall foster fair competition in economic activities by fully enforcing their competition laws and regulations.
2. In pursuit of the goal of paragraph 1 of this Article and in accordance with the Agreement between the Government of the Republic of Korea and the European Community concerning cooperation on anti-competitive activities, the Parties shall undertake to cooperate in:
 - a) recognising the importance of competition law and competition authorities and striving to proactively enforce the law in order to create an environment for fair competition;
 - b) sharing information and enhancing cooperation between competition authorities.

ARTICLE 15

Information society

1. Recognising that Information and Communication Technologies are key elements of modern life and of vital importance to economic and social development, the Parties agree to exchange views on their respective policies in this field.
2. Cooperation in this area shall, inter alia, focus on:
 - a) exchanging views on the different aspects of the Information Society, in particular electronic communications policies and regulation including universal service, licensing and general authorisations, protection of privacy and personal data, and the independence and efficiency of the regulatory authority;

- b) interconnection and interoperability of research networks and services, including in a regional context;
 - c) standardisation and dissemination of new information and communication technologies;
 - d) promotion of research cooperation between the Parties in the area of Information and Communication Technologies;
 - e) security issues and aspects of information and communication technologies including promotion of online safety, combating cyber crime and the misuse of information technology and all forms of electronic media.
3. Business-to-business cooperation shall be encouraged.

ARTICLE 16

Science and technology

The Parties shall encourage, develop and facilitate cooperative activities in the areas of science and technology for peaceful purposes, in accordance with the Agreement on the Scientific and Technological Cooperation between the European Community and the Government of the Republic of Korea.

ARTICLE 17

Energy

1. The Parties recognise the importance of the energy sector to economic and social development and shall endeavour, within the scope of their respective competences, to enhance cooperation in this field with a view to:
- a) diversifying energy supplies in order to strengthen energy security and to develop new, sustainable, innovative and renewable forms of energy, including, inter alia, biofuels and biomass, wind and solar energy as well as hydro power generation;
 - b) supporting the development of policies to render renewable energy more competitive;
 - c) achieving rational use of energy with contributions from both supply and demand sides by promoting energy efficiency in energy production, transportation, distribution and end-use;
 - d) fostering the transfer of technology aimed at sustainable energy production and energy efficiency;

- e) enhancing capacity-building and facilitation of investment in the field of energy taking into account principles of transparency, non-discrimination and market-compatibility;
 - f) promoting competition in the energy market;
 - g) exchanging views on developments in the global energy markets, including impact on developing countries.
2. To these ends, the Parties will work as appropriate to promote, particularly through existing regional and international frameworks, the following cooperative activities:
- a) cooperation in energy policy-making and exchange of information relevant to energy policies;
 - b) exchange of information on status and trends in the energy market, industry and technology;
 - c) conduct of joint studies and research;
 - d) increase of trade and investment in the energy sector.

ARTICLE 18

Transport

1. The Parties shall endeavour to cooperate in all relevant areas of transport policy, including integrated transport policy, with a view to improving the movement of goods and passengers, promoting maritime and aviation safety and security, environmental protection, and increasing the efficiency of their transport systems.
2. Cooperation between the Parties in this area shall aim to promote:
- a) exchanges of information on their respective transport policies and practices, especially regarding urban, rural, inland waterway, air and maritime transport, including their logistics and the interconnection and interoperability of multimodal transport networks, as well as the management of road, railways, ports and airports;
 - b) a dialogue and joint actions in the field of air transport in areas of mutual interest, including the agreement on certain aspect of air services and the examination of possibilities for further development of relations, as well as technical and regulatory cooperation in areas such as aviation safety, security, environment, air traffic management, application of competition law and economic regulation of the air transport industry, with a view to supporting regulatory convergence and removal of obstacles to doing business. On this basis, the Parties will explore more comprehensive cooperation in the area of civil aviation;
 - c) cooperation on the reduction in the greenhouse gas emissions in transport sector;

- d) cooperation in terms of international transport fora;
- e) the implementation of security, safety, and pollution prevention standards, notably as regards maritime transport and aviation, in line with the relevant international conventions applicable to both Parties, including cooperation in the appropriate international fora aimed at ensuring better enforcement of international regulations.

3. As regards civil global satellite navigation, the Parties shall cooperate in accordance with the Cooperation Agreement on a Civil Global Navigation Satellite System (GNSS) between the European Community and its Member States, of the one part, and the Republic of Korea, of the other part.

ARTICLE 19

Maritime transport policy

1. The Parties undertake to move towards the goal of unrestricted access to the international maritime market and traffic based on fair competition on a commercial basis, in accordance with the provisions of this Article.
2. In pursuit of the goal of paragraph 1, the Parties shall:
 - a) not introduce cargo-sharing arrangements in future bilateral agreements with third countries concerning maritime transport services, including dry and liquid bulk and liner trade, and not activate such cargo-sharing arrangements in case they exist in previous bilateral agreements;
 - b) abstain from implementing, on entry into force of this Agreement, administrative and technical and legislative measures which could have the effect of discriminating between their own nationals or companies and those of the other Party in the supply of services in international maritime transport;
 - c) grant no less favourable treatment for the ships operated by nationals or companies of the other Party, than that accorded to its own ships, with regard to access to ports open to international trade, the use of infrastructure and auxiliary maritime services of the ports, as well as related fees and charges, customs facilities and assignment of berths and facilities for loading and unloading;
 - d) allow the shipping companies of the other Party to have their commercial presence in its territory for the purpose of carrying out shipping agency activities under conditions of establishment and operation no less favourable than those accorded to its own companies or to subsidiaries or branches of companies of any non-member country, whichever is the better.

3. For the purpose of this Article, access to the international maritime market shall include, inter alia, the right for international maritime transport providers of each Party to arrange door-to-door transport services involving a sea leg, and to this effect to directly contract with local providers of transport modes other than maritime transport on the territory of the other Party without prejudice to applicable nationality restrictions concerning the carriage of goods and passengers by those other transport modes.
4. The provisions of this Article shall apply to European Union companies and Korean companies. Beneficiaries of the provisions of this Article shall also be shipping companies established outside the European Union or the Republic of Korea and controlled by nationals of a Member State or of the Republic of Korea, if their vessels are registered in that Member State or in the Republic of Korea in accordance with their respective legislations.
5. The issue of the operations in the European Union and in the Republic of Korea of shipping agency activities shall be dealt with by specific agreements, where appropriate.
6. The Parties shall pursue a dialogue in the field of maritime transport policy.

ARTICLE 20

Consumer Policy

The Parties shall endeavour to cooperate in the field of consumer policy in order to secure a high level of consumer protection. The Parties agree that cooperation within this field may involve to the extent possible:

- a) increasing the compatibility of consumer legislation in order to avoid barriers to trade while ensuring a high level of consumer protection;
- b) promoting exchange of information on consumer systems, including consumer laws, consumer product safety, enforcement of consumer legislation, consumer education and empowerment, and consumer redress;
- c) encouraging the development of independent consumer associations and contacts between consumer representatives.

TITLE V**COOPERATION IN THE AREA OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT****ARTICLE 21****Health**

1. The Parties agree to encourage mutual cooperation and information exchange in the fields of health and the effective management of cross-border health problems.
2. The Parties shall seek to promote information exchange and mutual cooperation, inter alia, as follows:
 - a) information exchange on the surveillance of infectious diseases, including pandemic influenza, and on the early warning and countermeasures;
 - b) information exchange on the health strategies and the public health plans;
 - c) information exchange on health promotion policies, such as anti-smoking campaigns, obesity prevention and disease control;
 - d) information exchange to the extent possible in the field of pharmaceutical safety and approval;
 - e) information exchange to the extent possible, as well as joint research in the field of food safety such as food laws and regulations, emergency alert, etc.;
 - f) cooperation in R&D related aspects, such as advanced treatment and innovative, orphan drugs;
 - g) information exchange and cooperation regarding e-health policy.
3. The Parties shall endeavour to promote implementation of international health agreements such as the International Health Regulations and the Framework Convention on Tobacco Control.

ARTICLE 22**Employment and social affairs**

1. The Parties agree to enhance cooperation in the field of employment and social affairs, including in the context of globalisation and demographic change. Efforts shall be made in promoting cooperation and exchanges of information and experiences regarding the employment

and labour matters. Areas of cooperation may include regional and social cohesion, social integration, social security systems, lifelong skills development, health and safety at the workplace, gender equality and decent work.

2. The Parties reaffirm the need to support a process of globalisation which is beneficial to all and to promote full and productive employment and decent work as a key element of sustainable development and poverty reduction.

3. The Parties reaffirm their commitments to respect, promote and realise internationally recognised labour and social standards, as laid down in particular in the ILO Declaration on Fundamental Rights and Principles at Work.

4. The forms of cooperation may include, inter alia, specific programmes and projects, as mutually agreed, as well as dialogue, cooperation and initiatives on topics of common interest at bilateral or multilateral level.

ARTICLE 23

Environment and natural resources

1. The Parties agree on the need to conserve, and manage in a sustainable manner, natural resources and biological diversity as a basis for the development of current and future generations.

2. The Parties shall endeavour to continue and to strengthen their cooperation on protection of the environment, including in a regional context, specifically as regards:

- a) climate change and energy efficiency;
- b) environmental awareness;
- c) participating in and implementing multilateral environmental agreements, including biodiversity, biosafety and the Convention on International Trade in endangered Species of Wild Fauna and Flora;
- d) promoting environmental technologies, products and services, including environmental management systems and environmental labelling;
- e) prevention of illegal transboundary movement of hazardous substances, hazardous wastes and other forms of waste;
- f) coastal and marine environment, conservation, pollution, and degradation control;
- g) local participation in environmental protection as a key element of sustainable development;

- h) soils and land management;
 - i) the exchange of information, expertise and practices.
3. The outcome of the World Summit on Sustainable Development and the implementation of relevant multilateral environmental agreements shall be taken into account, as relevant.

ARTICLE 24

Climate change

1. The Parties recognise the common global threat of climate change and the need to take action to cut emissions in order to stabilise greenhouse gas concentrations in the atmosphere at a level that would prevent dangerous anthropogenic interference with the climate system. Within the scope of their respective competences, and without prejudice to discussions on climate change in other fora, such as the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), the Parties shall enhance cooperation in this field. Such cooperation shall aim at:
- a) combating climate change, with the overall goal of a rapid transition to low-carbon societies, through nationally appropriate mitigation and adaptation actions;
 - b) advocating the efficient use of resources, inter alia through widespread use of best available and economically viable low carbon technologies and standards for mitigations and adaptation;
 - c) exchanging expertise and information regarding benefits and architecture of trading schemes;
 - d) enhancing public and private sector financing instruments, including market mechanisms and public private partnerships which could effectively support action to combat climate change;
 - e) collaborating on low-carbon technology research, development, diffusion, deployment and transfer in order to mitigate greenhouse gas emissions while maintaining economic growth;
 - f) exchanging experience and expertise, where appropriate, in monitoring and analysing greenhouse gases' effects and developing mitigation and adaptation programmes;
 - g) supporting, where appropriate, mitigation and adaptation action of developing countries, including through the Flexible Mechanisms of the Kyoto Protocol.
2. To these ends, the Parties agree to intensify dialogue and cooperation at political, policy and technical levels.

ARTICLE 25**Agriculture, rural development and forestry**

The Parties agree to encourage cooperation in agriculture, rural development and forestry. The Parties will exchange information and develop cooperation in particular on:

- a) agricultural and forestry policy and international agricultural and forestry outlook in general;
- b) the registration and protection of Geographical Indications;
- c) organic production;
- d) research in the field of agriculture and forestry;
- e) development policy for rural areas and in particular diversification and restructuring of agricultural sectors;
- f) sustainable agriculture, forestry and integration of environmental requirements into agricultural policy;
- g) the links between agriculture, forestry and environment and the development policy for rural areas;
- h) promotion activities for agricultural food products;
- i) sustainable forest management to prevent deforestation and encourage the creation of new woodland, including due regard to interests of developing countries where timber is sourced.

ARTICLE 26**Marine and fisheries**

The Parties shall encourage marine and fisheries cooperation, at bilateral and multilateral level, particularly with a view to promoting sustainable and responsible marine and fisheries development and management. Areas of cooperation may include:

- a) the exchange of information;
- b) supporting sustainable and responsible long term marine and fisheries policy including conservation and management of coastal and marine resources; and
- c) promoting efforts to prevent and combat illegal, unreported and unregulated fishing practices.

ARTICLE 27**Development assistance**

1. The Parties agree to exchange information on their development assistance policies with a view to establishing a regular dialogue on the objectives of these policies and their respective development aid programmes in third countries. They will study to what extent more substantial cooperation is feasible, in accordance with their respective legislations and the conditions applicable to the implementation of these programmes.
2. The Parties reaffirm their commitment to the Paris Declaration of 2005 on Aid Effectiveness and agree to strengthen cooperation with a view to further improving development performance.

TITLE VI**COOPERATION IN THE AREA OF EDUCATION AND CULTURE****ARTICLE 28****Cooperation in culture, information, communication, audiovisual and media**

1. The Parties agree to promote cooperation in order to increase mutual understanding and the knowledge of their respective cultures.
2. The Parties shall endeavour to take appropriate measures to promote cultural exchanges as well as to carry out joint initiatives in this area.
3. The Parties agree to cooperate closely in relevant international fora, such as the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), and the ASEM, in order to pursue common objectives and promote cultural diversity, respecting the provisions of the UNESCO Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions.
4. The Parties will consider means of encouraging exchanges, cooperation and dialogue between relevant institutions in the areas of audiovisual and media.

ARTICLE 29**Education**

1. The Parties acknowledge the crucial contribution of education and training to the development of human resources capable of participating in the global knowledge-based economy; and recognise that they have a common interest in cooperation in education and training.

2. In accordance with their mutual interests and the aims of their policies on education, the Parties undertake to support jointly appropriate cooperative activities in the field of education, training and youth, with particular emphasis on higher education. This cooperation may take the form of, in particular:

- a) support to joint cooperation projects between education and training institutions in the European Union and the Republic of Korea, with a view to promoting curriculum development, joint study programmes and student mobility;
- b) dialogue, studies, and exchange of information and know-how in the field of education policy;
- c) promotion of exchange of students, academic and administrative staff of higher education institutions, and youth workers, including through the implementation of the Erasmus Mundus programme;
- d) cooperation in education sectors of common interest.

TITLE VII

COOPERATION IN THE AREA OF JUSTICE, FREEDOM AND SECURITY

ARTICLE 30

Rule of law

In their cooperation in the area of justice, freedom and security, the Parties shall attach particular importance to the promotion of the rule of law, including the independence of the judiciary, access to justice, and the right to a fair trial.

ARTICLE 31

Legal cooperation

1. The Parties agree to develop judicial cooperation in civil and commercial matters, in particular as regards the ratification and implementation of multilateral conventions on civil judicial cooperation, including the Conventions of the Hague Conference on Private International Law in the field of international legal cooperation and litigation as well as the protection of children.
2. The Parties agree to facilitate and encourage the arbitral solution of civil and private commercial disputes whenever possible according to the applicable international instruments.

3. As regards judicial cooperation in criminal matters, the Parties will seek to enhance arrangements on mutual legal assistance and extradition. This would include, where appropriate, accession to, and implementation of, the relevant international instruments of the United Nations including the Rome Statute of the International Criminal Court as referred to in Article 6 of this Agreement.

ARTICLE 32

Personal data protection

1. The Parties agree to cooperate in order to improve the level of protection of personal data to the highest international standards such as that contained in the UN Guidelines for the Regulation of Computerized Personal Data Files (UN General Assembly Resolution 45/95 of 14 December 1990).
2. Cooperation on protection of personal data may include, inter alia, exchange of information and expertise.

ARTICLE 33

Migration

1. The Parties agree to strengthen and intensify cooperation in the areas of the illegal migration, smuggling and trafficking in human beings, as well as the inclusion of the migration concerns in the national strategies for economic and social development of the areas from which migrants originate.
2. In the framework of the cooperation to prevent and control illegal immigration, the Parties agree to readmit their nationals who stay illegally in the territory of the other Party. To this end, the Parties will provide their nationals with appropriate identity documents for such purposes. In cases where the nationality is in doubt, the Parties agree to identify their alleged nationals.
3. The Parties endeavour to conclude, if necessary, an agreement regulating the specific obligations for readmission of their nationals. This will also address conditions relating to nationals of other countries and stateless persons.

ARTICLE 34

Combating illicit drugs

1. In accordance with their respective laws and regulations, the Parties will aim at reducing the supply and trafficking of, and demand for, illicit drugs as well as their impact on drug users and society at large and to achieve a more effective prevention of diversion of drug precursors used for

the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic substances. In their cooperation, the Parties shall ensure that a comprehensive and balanced approach is taken in pursuing this aim through legal market regulations and effective action and coordination between the competent authorities including those from the health, education, social, law enforcement and justice sectors.

2. The Parties shall agree on means of cooperation to attain these objectives. Actions shall be based on commonly agreed principles along the lines of the relevant international conventions, the Political Declaration and the Special Declaration on the guiding principles of drug demand reduction, approved by the Twentieth United Nations General Assembly Special Session on Drugs in June 1998.

ARTICLE 35

Combating organised crime and corruption

The Parties agree to cooperate on and contribute to the fight against organised, economic and financial crime and corruption, counterfeiting and illegal transactions, through full compliance with their existing mutual international obligations in this area including on effective cooperation in the recovery of assets or funds derived from acts of corruption. The Parties will promote the implementation of the UN Convention on Transnational Organised Crime and its supplementing Protocols and the UN Convention against Corruption.

ARTICLE 36

Combating money laundering and terrorism financing

1. The Parties agree on the need to work towards and to cooperate on preventing the use of their financial systems to launder the proceeds of all criminal activities including drug trafficking and corruption and to the financing of terrorism. This cooperation extends to the recovery of assets or funds derived from the proceeds of crimes.

2. The Parties may exchange relevant information within the framework of respective legislations and apply appropriate standards to combat money laundering and financing of terrorism equivalent to those adopted by relevant international bodies active in this area, such as the Financial Action Task Force on money laundering (FATF).

ARTICLE 37

Combating cyber crime

1. The Parties will strengthen cooperation to prevent and combat high technology, cyber and electronic crimes and the distribution of terrorist content via the Internet through exchanging information and practical experiences in compliance with their national legislation within the limits of their responsibility.

2. The Parties will exchange information in the fields of the education and training of cyber crime investigators, the investigation of cyber crime, and digital forensic science.

ARTICLE 38

Law enforcement cooperation

The Parties agree to cooperate among law enforcement authorities, agencies and services and to contribute to disrupting and dismantling transnational crime threats common to the Parties. The cooperation among law enforcement authorities, agencies and services can take the form of mutual assistance in investigations, sharing of investigational techniques, joint education and training of law enforcement personnel and any other type of joint activities and assistance as may be mutually agreed by the Parties.

TITLE VIII

COOPERATION IN OTHER AREAS

ARTICLE 39

Tourism

The Parties undertake to establish cooperation in the field of tourism, with a view to increasing better mutual understanding and promoting a balanced and sustainable development of tourism.

This cooperation may take the form of, in particular:

- a) exchange of information on issues of common interest concerning tourism;
- b) organisation of tourism events;
- c) tourism exchanges;
- d) cooperation in the preservation and management of cultural heritage;
- e) cooperation in tourism management.

ARTICLE 40**Civil Society**

The Parties recognise the role and potential contribution of organised civil society in the dialogue and cooperation process under this Agreement and agree to promote effective dialogue with organised civil society and its effective participation.

ARTICLE 41**Public administration**

The Parties agree to cooperate by exchanging experience and best practice, building on existing efforts, with respect to the modernisation of public administration in areas such as:

- a) improving organisational efficiency;
- b) increasing institutions' effectiveness in service delivery;
- c) ensuring transparent management of public resources and accountability;
- d) improving the legal and institutional framework;
- e) policy design and implementation.

ARTICLE 42**Statistics**

1. The Parties shall develop and strengthen their cooperation on statistical issues, thereby contributing to the long-term objective of providing timely, internationally comparable and reliable statistical data. It is expected that sustainable, efficient and professionally independent statistical systems shall produce information relevant for the Parties' citizens, businesses and decision-makers, enabling them to take informed decisions. The Parties shall, inter alia, exchange information and expertise and develop cooperation taking into account the already accumulated experience.

Cooperation shall aim at:

- a) progressive harmonisation between the statistical systems of both Parties;

- b) fine-tuning of data exchange between the Parties taking into account the application of relevant international methodologies;
 - c) enhancing the professional capacity of the statistical staff to allow them to apply the relevant statistical standards;
 - d) promoting of the exchange of experience between the Parties on the development of statistical know-how.
2. The forms of cooperation may include, inter alia, specific programmes and projects, as mutually agreed, as well as dialogue, cooperation and initiatives on topics of common interest at bilateral or multilateral level.

TITLE IX

INSTITUTIONAL FRAMEWORK

ARTICLE 43

Other agreements

1. The Framework Agreement for Trade and Cooperation between the European Community and its Member States, on the one hand, and the Republic of Korea, on the other hand, signed in Luxembourg on 28 October 1996 and which entered into force on 1 April 2001 is hereby repealed.
2. This Agreement updates and replaces the aforementioned agreement. References to the aforementioned agreement in all other agreements between the Parties shall be construed as referring to this Agreement.
3. The Parties may complement this Agreement by concluding specific agreements in any area of cooperation falling within its scope. Such specific agreements shall be an integral part of the overall bilateral relations as governed by this Agreement and shall form part of a common institutional framework.
4. Existing agreements relating to specific areas of cooperation falling within the scope of this Agreement shall similarly be considered part of the overall bilateral relations as governed by this Agreement and as forming part of a common institutional framework.

ARTICLE 44**Joint Committee**

1. The Parties shall establish under this Agreement a Joint Committee consisting of representatives of the members of the Council of the European Union and representatives of the European Commission, on the one hand, and representatives of the Republic of Korea, on the other.
2. Consultations shall be held in the Joint Committee to facilitate the implementation and to further the general aims of this Agreement as well as to maintain overall coherence in the relations and to ensure the proper functioning of any other agreement between the Parties.
3. The Joint Committee shall:
 - a) ensure that this Agreement operates properly;
 - b) monitor the development of the comprehensive relationship between the Parties;
 - c) request, as appropriate, information from committees or other bodies established under other agreements falling under the common institutional framework and consider any reports submitted by them;
 - d) exchange opinions and make suggestions on any issue of common interest, including future actions and the resources available to carry them out;
 - e) set priorities in relation to the aims of this Agreement;
 - f) seek appropriate methods of forestalling problems which might arise in areas covered by this Agreement;
 - g) resolve any dispute arising in the application or interpretation of this Agreement by consensus in accordance with Article 45 (3);
 - h) examine all the information presented by a Party regarding non-execution of the obligations and hold consultations with the other Party to seek a solution acceptable to both Parties in accordance with Article 45 (3).
4. The Joint Committee will normally meet once a year in Brussels and Seoul alternately. Special meetings of the Committee shall be held at the request of either Party. The Joint Committee shall be chaired alternately by each of the Parties. It shall normally meet at the level of senior officials.

ARTICLE 45

Modalities for implementation

1. The Parties shall take any general or specific measures required to fulfil their obligations under this Agreement and shall ensure that they comply with the objectives laid down in this Agreement.
2. Implementation is covered by consensus and dialogue. If, however, there is divergence of views in the application or interpretation of this Agreement, either Party shall refer to the Joint Committee.
3. If either Party considers that the other Party has failed to fulfil its obligations under this Agreement, it may take appropriate measures in accordance with international law. Before doing so, except in cases of special urgency, the Party shall present all the information required to the Joint Committee for a thorough examination of the situation. The Parties shall hold consultations within the Joint Committee and, if both Parties agree, these consultations may be facilitated by a mediator appointed by the Joint Committee.
4. In cases of special urgency, the measure shall be notified immediately to the other Party. At the request of the other Party, consultations shall be held for a period of up to twenty (20) days. After this period, the measure shall apply. In this case, the other Party may request arbitration according to Article 46 with a view to examining any aspect of, or the basis for, the measure.

ARTICLE 46

Arbitration procedure

1. The arbitration tribunal shall consist of three (3) arbitrators. Each Party shall appoint one arbitrator and the Joint Committee shall appoint a third arbitrator within fourteen (14) days, as appropriate, upon the request of either Party for the arbitration. The appointment of an arbitrator by a Party shall be notified immediately to the other Party in writing through diplomatic channels. The arbitrators' decision shall be taken by a majority of votes. The arbitrators shall endeavour to reach a decision as quickly as possible and in any event no later than three (3) months from the date of appointment of the arbitrators. The Joint Committee shall agree the detailed procedures for the speedy conduct of arbitration.
2. Each Party to the dispute must take the steps required to implement the decision of the arbitrators. The arbitrators shall, upon request, issue recommendations on how to implement their decision with a view to restoring the balance of rights and obligations under this Agreement.

TITLE X**FINAL PROVISIONS****ARTICLE 47****Definition**

For the purposes of this Agreement, the term "the Parties" means the European Union or its Member States, or the European Union and its Member States, in accordance with their respective competences, on the one hand, and the Republic of Korea, on the other.

ARTICLE 48**National security and disclosure of information**

Nothing in this Agreement shall be construed to require any Party to provide any information, the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests.

ARTICLE 49**Entry into force, duration and termination**

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the month following the date on which the Parties have notified each other of the completion of the legal procedures necessary for that purpose.
2. Notwithstanding paragraph 1, this Agreement shall be applied on a provisional basis pending its entry into force. The provisional application begins on the first day of the first month following the date on which the Parties have notified each other of the completion of the necessary procedures.
3. This Agreement shall be valid indefinitely. Either Party may notify in writing the other Party of its intention to denounce this Agreement. The denunciation shall take effect six months after the notification.

ARTICLE 50**Notifications**

The notifications made in accordance with Article 49 shall be made to the General Secretariat of the Council of the European Union and the Ministry for Foreign Affairs and Trade of the Republic of Korea, respectively.

ARTICLE 51**Declarations and annexes**

The Declarations and Annexes to this Agreement shall form an integral part of this Agreement.

ARTICLE 52**Territorial application**

This Agreement shall apply, on the one hand, to the territories in which the Treaty on European Union is applied and under the conditions laid down in that Treaty, and, on the other hand, to the territory of the Republic of Korea.

ARTICLE 53**Authentic texts**

This Agreement is drawn up in duplicate in the Bulgarian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Portuguese, Romanian, Slovak, Slovenian, Spanish, Swedish and Korean languages, each text being equally authentic.

Done at Brussels on the tenth day of May in the year two thousand and ten.

**JOINT INTERPRETATIVE DECLARATION
CONCERNING ARTICLES 45 AND 46**

The Parties are democracies. They wish to work together to promote their shared values to the world. Their Agreement is a signal of their shared determination to promote democracy, human rights, non-proliferation, and counter-terrorism throughout the world. The implementation of this Agreement between the Parties sharing the same values shall therefore be based on the principles of dialogue, mutual respect, equal partnership, multilateralism, consensus, and respect for international law.

The Parties agree that for the purpose of the correct interpretation and practical application of this Agreement, the term “appropriate measures” in Article 45 (3) are measures proportionate to the failure to implement obligations under this Agreement. Measures may be taken with regard to this Agreement or to a specific agreement falling under the common institutional framework. In the selection of measures priority must be given to those which least disrupt the functioning of the agreements, taking account of possible use of domestic remedies where available.

The Parties agree that for the purpose of the correct interpretation and practical application of this Agreement, the term "cases of special urgency" in Article 45 (4) means a case of a material breach of this Agreement by one of the Parties. A material breach consists in either repudiation of this Agreement not sanctioned by the general rules of international law or a particularly serious and substantial violation of an essential element of the Agreement. The Parties shall assess a possible material breach of Article 4 (2), taking account of the official position, where available, of the relevant international agencies.

In respect of Article 46, where measures have been taken with respect to a specific agreement falling under the common institutional framework, any relevant dispute settlement procedures of the specific agreement shall apply with regard to the procedure of implementing the decision of the arbitration panel in cases where the arbitrators decide that the measure was not justified or proportionate.

**UNILATERAL DECLARATION
BY THE EUROPEAN UNION
ON ARTICLE 12**

The plenipotentiaries of the Member States and the plenipotentiary of the Republic of Korea take note of the following Unilateral Declaration:

The European Union declares that the Member States are committed under Article 12 only to the extent that they have subscribed to these principles of good governance in the tax area at the level of the European Union.

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 22 marca 2011 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*